

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28 — Cor.
Pe jumătate an 14 — "
Pe 3 luni . . . 7 — "
Pe o lună . . . 2-40 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40 — franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nrul 11/a.

INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Lec
deschis costă șirul 20 Cl.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Bunuri și drepturi

Armistițiul dintre partidele maghiare din parlament merge spre rezolvare. Ce se va întâmpla pe urmă? e întrebarea care îngrijorează de pe acuma pe mulți. Odată bugetele votate, se va relua oare drăguța de obstrucție tehnică? Și pe ce temă?..

Că se va relua, despre asta abia mai poate să încapă îndoiială. Nici guvernamentali nu-și fac vr'o iluzie, că s'ar mai putea găsi vr'o chestiune, asupra căreia să se mai poată încheia vr'un nou armistițiu, sau să se poată prelungi cel actual.

Dar se va mai întâmpla ceva: va ieși din nou la iveală divergența adâncă dintre partidele opoziționiste maghiare, cu privire la scopurile mai apropiate de urmărit. Partidul de sub conducerea dlui Justh stăruie și va continua a stăruie pentru rezolvarea înainte de toate a chestiunii reformei electorale, — pe când partidul de sub conducerea dlui Kossuth va pune înainte, iarăș și iarăș, pretențiunile militare, având, cum se știe, o atitudine chiar dușmănoasă față de orice largire a dreptului electoral.

Pentru noi românii, dacă e să alegem, negreșit că mai simpatică e atitudinea justhiștilor, — deși în privința modalităților cum contemplează și aceștia înfăptuirea reformei electorale, nu putem avea decât cele mai hotărâte rezerve. Dar o chestiune ca aceasta, măcar și numai adusă la ordinea zilei, pentru noi însemnează un nou și răsunător semnal de veghere și de intrare în luptă, — ceea ce nu poate însemna, în

aceeaș măsură, lozinca cu care purced înainte kossuthiștii.

Pentru guvernamentali dimpotrivă, atitudinea cea mai simpatică este cea a Kossuthiștilor. Căci în definitiv „pretențiunile militare“ le zac și lor la inimă; numai cât îi încurcă, deocamdată, chestiunea de oportunitate... Cât pentru atitudinea justhiștilor însă, — oroare! — Aceștia „s'au întovărășit cu demagogia radicală“, — și ce e încă și mai oribil, se întâlnesc în pretenția lor de a se aduce la ordinea zilei chestia reformei electorale, se întâlnesc până și cu „naționalitățile“!

De aci apoi acuzările: Nu văd justhiștii că, luptând pentru votul universal, primejdiesc *bunurile* câștigate... ale cui credeți? — ale însăși nației maghiare! — Asta apoi, vezi, nu este demagogie...

Bunuri primejdite vor fi ele, nu zicem. Ale cui însă? Ale nației maghiare? nu. Ale oligarhiei maghiare... O, da. De ce ar tăgădui-o ori și cine, când doară tocmai unul din scopurile reformei pe care o cer toate straturile populare, este acesta, deplin conștient și mărturisit: a înfrânge tirania oligarhiei, sfărâmand temelii *bunurilor* și câștigate.

Atunci când oligarhia caută să-și identifice interesele ei cu acelea ale nației maghiare, ce face ea? Nu face demagogie? — Să zicem că nu; dar ceea ce face, totuși nume bun nu poate avea.

Demagogie! Aceasta a fost, este și va

fi, învinuirea ieftină care se opune oricărei revendicări de drepturi obștești. Cum te vei atinge de vr'un *privilegiu*, evident sau mascat, mărturisit sau tăgăduit cu ipocrizie, — ești *demagog*, firește, nu te poți numi altfel... Așa se intervertește și se falsifică înțelesul cuvintelor, când argumentele sunt slabe, sau chiar nu se găesc deloc.

Dar este zadarnic. În fața teoriei *bunurilor* câștigate, chiar dacă ar fi adevărat că ele ar reveni întregi nației maghiare însăși, și nu ar deține partea leului din ele o infimă clasă suprapusă, — chiar și atunci, cu putere și cu hotărâre avem să ridicăm în fața ei cealaltă lozină, aceea a *drepturilor* de revendicat.

Câte *bunuri*, pe lumea aceasta, nu se stăpânesc pe nedreptul, prin uzurpare, prin silnicie și banditism, prin hrăpire și violență?... *Toate* aceste bunuri, pot orișicând să fie revendicate.

Pentru aceasta, desigur, trebuie să ai și puterea. Dar ea este, chiar și când nu se vede, este, în starea latentă a conștiinței *dreptului* care ți-s'a încălcat. Viiază acolo, și stăruiește. Stăruiește și așteaptă. Așteaptă clipa când să crească până la puterea biruinței. Clipă care *trebuie* să soiască, dacă e un Dumnezeu în cer, și pe pământ înțelepți conducători de popoare.

Votul universal este, cum s'a văzut și s'a experimentat în diferite state, un mijloc prin care lupta pentru drepturi și dreptate să poată ajunge mai ușor și mai curând la isbândă... Iată de ce le este frică oligarhilor noștri de el; își tem „*bunurile*“ lor, în cari huzuresc banditește, și spre apă-

„Cercuri de cetitoare“

— O propunere —

de dr. Horia Petra-Petrescu

Ne aflăm în toiul iernei.

Frig. Câmpurile, străzile orașelelor noastre de provincie troienite de zăpadă.

Noapțile lungi, interminabile, de iarnă grea.

Stai în casă, partea cea mai mare e a timpului, după ce ai venit dela oficiu, aprinzi samovarul pentru ceai, torni în ceașcă, te așezi mai aproape de foc, iai o carte în mână și — citești dus.

Dacă sunt mai mulți în casă citești cu glas tare. Atât îți pare de bine dacă modulația vocii tale a corespuns situației descrisă în carte; căci te întrebi mereu: „așa va fi vorbit persoana respectivă? Este tonalitatea, în care cetesc, apropiată de realitate“.

Se răspândește în casă atmosfera dintr'alte vremuri. Ai evocat-o tu ca subț puterea unei baghete magice. Timpuri eroice, timpuri trecute de mult, apar. Te plimbi cu eroii cărților, prin *Florența* sau prin *Roma*, pe timpul „renașterii“ italiene, întovărășit de *Leonardo da Vinci*, marele pictor, sculptor și arhitect italian sau cu „*logodnicii*“ lui *Manzoni*, cu *Renzo* și *Lucia*, prin Italia de nord.

Astea sunt două cărți, de cari îmi aduc mai de grabă aminte, fiindcă le-am citit mai pe urmă: un roman istoric-cultural de scriitorul rus *Mereșkonoski*, de pe timpul „renașterii“ italiene și alt

roman, de *Manzoni*, care ne evocă secolul al XVII în Italia.

Să ne gândim însă la literatura noastră.

Având „*ciocoi vechi și noi*“ în mână ne vom alege cu câteva tablouri bine prinse din viața cu moravurile ei caracteristice de prin anul 1821, vremea lui Vodă Caragea, unde Dinu Păturică, din smerit și umilit ce este, se ridică încet pe încetul, grație falsității sale, grație slugărniceii obraznice — până ce îi sosește și lui ceasul de răsplată — ocna. Cu desfășurarea caracterului său, îl urmăim pas de pas vedem icoane necunoscute timpurilor noastre. Oameni, cari au trăit de mult, învie, umblă, vorbesc, rotesc ochii, până când trupurile lor se odihnesc de mult în raclele tăcute ale cutărei mănăstiri sau în cimitirul cutărei biserici.

N'am putut pricepe nici odată pe oamenii, cărora nu le place o oră petrecută cu lectura,

„Gândiți-vă“, ne spune marele scriitor american *Emerson*, autorul „*Representanților omenirii*“, „gândiți-vă peste ce sunteți stăpâni în mica și aleasa voastră bibliotecă. Aveți o societate, care se compune din cei mai înțelepți și mai vrednici bărbați, cari au putut fi aleși din toate țările civilizate, din decursul secolilor, o societate, care va lăsat vouă rezultatele și înțelepciunea studiilor ei, în cea mai frumoasă ordine. Oamenii trăiesc ascunși și nu sunt atât de comunicativi, sunt depărțiți unul de altul și și-ar pierde răbdarea, dacă le-ai veni la timp nepotrivit, sunt deosebiți de voi, poate, și în urma moravurilor lor — gândul

însă, chiar gândul, care nu-și l'ar fi spus nici chiar prietenilor lor celor mai intimi, este păstrat aici pe seama noastră, turnat în cuvinte lămurite, cu toate că suntem străini față de ei, și cu toate că aparținem altor vremuri. Avem să mulțumim cărților binefacerile acelea mari, cari se nasc din fapte înălțătoare și cumiști.“

*

Cuvintele lui Emerson par'că n'ar avea nici un preț la cei mai mulți dintre noi.

Cine-și bate capul cu aranjarea unei biblioteci în care se află cărți alese „pe sprânceană“, cum s'ar zice?! Oamenii au *alte* ocupații, mult mai urgente și mai — bănoase. O bibliotecă bine aleasă, în casă? Ce naivitate să ceri așa ceva dela un biet muritor de rând!

Muritor de rând! Vedeți, tocmai în urma faptului că ne dejosim astfel numindu-ne cu epitetul acesta atât de dureros cu claritatea și cruzimea să ajungem muritori de rând!

Caută, omul lui Dumnezeu, și te ridică! Incearcă! Să nu fi muritor: muritor de rând! Să nu fi efemeridă, peste care trece timpul fără ca să fi însemnat tu nimic, nici chiar pentru ai neamului tău, nici pentru rudeniile tale. Dă-ți osteneala să însemnezi ceva. Ceva în cercul tău de activitate, fie el cât de mic. Fă-te îndatoritor față de semenii tăi, contribuie și tu, cu mult-puținul tău, ca ideile bune și frumoase să prindă rădăcini adânci.

*

rarea acestor *bunuri*, chiamă cu ipocrizie pe naivul maghiar din popor, care aproape tot atâta vede din ele, cât și iloții ceialți din țară.

...Să ne întoarcem la ceea ce spuneam: Pentru aducerea la ordinea zilei a chestiunii votului universal, orice mijloc, orice cale, nu poate avea decât bucuroasa noastră simpatie. Iar dacă oligarhia atât stăpânitoare până astăzi în țara aceasta, zice maghiarilor: „băgați de seamă, este vorba de o reformă pe care o vor și valahii”, — la rândul nostru le vom zice: „băgați de seamă, este vorba de o reformă pe care în ruptul capului n'o vrea oligarhia...” — Și cu *valahii* vă este scris să trăiți în țara aceasta, iar nu cu grofii!

Burian și Aehrenthal. Din Praga se telegrafiază: Ziarul „Prager Tagblatt” anunță: In timpul cel mai scurt baronul Burian, ministrul comun de finanțe va demisiona iar în locul lui va fi numit prințul Hohenlohe actualul guvernator din Triest. Demisia lui Burian va avea loc după terminarea sesiunii delegațiilor, deodată cu demisia contelui Aehrenthal.

Din cercurile inițiate se anunță, că urmașul lui Aehrenthal nu va fi contele Berchtold, ministrul plenipotențiar la Petersburg, ci un diplomat ungar, care și actualminte, ca reprezentant al monarhiei, ocupă o dignitate foarte înaltă.

Ministrul Hazai în Viena. Din Viena se comunică: Ieri ministrul Hazai s'a prezentat în ministerul de războiu, unde a avut o convorbire cu *Auffenberg*, ministrul de războiu, în chestia subofițerilor. După această convorbire Hazai a avut o conferință cu *Georgi* ministrul apărării țării și cu șeful de secție *Günzl*.

Conferința formală în chestia aceasta va avea loc în 25 ian. n.

Suntem informați, că în decursul acestor convorbiri ministrul Hazai a stabilit împreună cu factorii competenți viitorul program de muncă al ministerului apărării țării. Conform acestei înțelegeri vor fi rezolvite următoarele chestii:

1. Rezolvirea dării pentru scutirea dela miliție, pe bază progresivă.

2. Urcarea taxelor pentru cărăușie și înverțirare.

3. Ajutorarea familiilor rezerviștilor săraci.

Consiliu militar. Din Viena ni-se anunță: Conferințele militare începute în anul trecut se vor continua în luna lui ianuarie a. c. La aceste conferințe vor lua parte, ca de obicei, arhiducele *Francisc Ferdinand*, apoi ministrul de războiu, șeful statului major și inspectorii armatei și se vor desbata schimbările de persoane ce vor avea să se facă în corpul generalilor. În primul rând va fi desbătută chestia comandelor de corp din Viena și din Praga, în privința cărora încă în luna lui decembrie se adusesse hotărâre în principiu, că în locul comandantului de corp *Versbach* din Viena, care se va retrage în curând, să fie numit cavalerul *Ziegler* comandant de corp din Cașovia, iar în locul comandantului de corp *Koller* din Praga va fi numit baronul *Giessl* comandant de divizie din Theresienstadt. Tot cu prilejul acestor conferințe vor fi desbătute și chestiile comandamentelor de corpuri din Cașovia, Zagreb și Innsbruck. Schimbările stabilite în aceste conferințe vor fi rezolvite la primăvară și la vară.

Patria a fost salvată. Căpitanul de poliție din Neoplatna a găsit ițele unei conjurații foarte primejdioasă. El a ținut percheziție în casa ospătarului *Friederich Hess* și cu prilejul acesta a găsit opt exemplare din romanul german „*Müller-Guttenbrunn: Götzendämmerung*” (Apunerea zeilor), care tratează viața șabilor din Banat și lupta acestora în contra ungarilor.

Căpitanul a mai găsit la *Hess* câteva scrisori, în cari, germanii din Banat sunt îndemnați să se organizeze, apoi câteva invitări de abonament, în cari germanii sunt îndemnați să aboneze ziarul naționalist „*Deutsch-ungarischer Volksfreund*” din Timișoara.

Ochiul ager al căpitanului de poliție din Neoplatna descoperind această conjurație primejdioasă, care tenta la întregitatea și existența țării, acum prin confiscarea celor opt exemplare de roman, a abătut de pe orizontul patriei primejdia ce o amenința cu peire. Trăiască!

Evrei uzurari. Din Sătmar primim o știre care ne pune la cunoștință un caz de cea mai revoltătoare pungășire a țăranilor noștri de către patrioții de import ai ospitalei noastre țări. Faptele n'au nevoie de comentariu, ele spun prea mult.

Când glasul lor însă va fi auzit și înțeles atunci va fi târziu. Se va trece de bunăseamă

și peste faptul acesta ca peste un caz izolat. Iată-l:

Procuratura regească din Sătmar a primit dela mai mulți locuitori din Târșolt, comună românească, o înștiințare prin care filiala din Târșolt a „Băncii Poporale”, e acuzată de uzură. Se spune că ceice au făcut împrumuturi la numita bancă, au fost complet exploatați și săraciți.

Procuratura regească din Sătmar pe baza înștiințării sătenilor a pornit cercetare în urma căreia a găsit întemeiată acuza sătenilor. Scriptele băncii au fost confiscate iar conducătorii băncii au fost arestați. Arestații au depus sume foarte mari pentru liberarea lor, și astfel cu banii furati a fost ușor să-și câștige și libertatea.

Operațiunea de exploatare s'a început în Târșolt înainte de a se fi înființat banca și destul de metodic ca mai pe urmă ea să se facă chiar sub scutul legilor și mai cu samă al talmudului. Sătenii lipsiți de bani au împrumutat dela cămătarii evrei câte 100 sau 200 coroane până pela secere sau la culesul păpușoiului. Camăta era tot atât cât și împrumutul, iar sătenii erau buni-bucuroși că găsesc bani chiar și în condițiunile acestea și pe cămătarii îi considerau ca pe cei mai mari binefăcători.

S'au descoperit cazuri în cari sătenii au plătit camete chiar mai mari decât împrumutul.

Iată aici tot israelul venit să întemeieze un Canaan pe ruinele alor noștri. Vorbește izrael: *Pincaș Izrael, Ludovic Izrael, Moise Izrael, Heșcu Izrael* — *Ignacz Goldenberg, Isac Samuil, Abraham Fried și Michai Fried*. Aceștia sunt cămătarii binevoitori ai Târșoltului, cari după ce au adunat averi considerabile, au înființat în 1904 o bancă cu un capital de 20000 coroane. Direcțiunea băncii a fost alcătuită din numiții izraeli, iar statutele băncii aprobate tribunal.

Au făcut apoi băncii o reclamă evreiască și în felul acesta au reușit să încurce pe mulți în mrejele lor și să-i ruineze. Ca operațiunile lor însă să nu fie demascate, ei au arătat la sfârșitul anului un profit de numai 3000 cor. Cercetările s'au pornit acum cu mare aparat așa că se speră că se vor descoperi multe mișelii. S'au descoperit până acum 1158 cazuri de uzură. Cercetările continuă a da mereu peste alte cazuri noi. Poporul din Târșolt care vede acum pe acei ce l-au sărăcit efoarte revoltat contra direcțiunei băncii. S'au trimis jandarmi în comună, ca să împiedice o eventuală turburare a țăranilor.

Se sperăm că se va face dreptate cel puțin în Târșolt — dacă nu cu ocazia aceasta și în alte părți — oprindu-se exploatarea, despăgubind pe cei răgubiți și pedesind după gravitatea faptei pe acei ce nici odată în viața lor n'au muncit din greu și acum fură banul câștigat pe cale cinstită și cu cea mai mare trudă de țăranii noștri.

În lupta aceasta pentru ce este bun puteți contribui și d-voastră, doamnelor și domnișoarelor, mult.

Imi aduc aminte de niște seri neuitate, petrecute în societatea câtorva oameni de inimă. Domni doamne și domnișoare.

Era iarnă, ca acum. Primeam invitarea: „atunci și atunci ești rugat să te înființezi”.

La ora fixă eram la ușa prietenului și apăsam degetul pe sonerie.

De îndată ce intram în odaie mă predisunea fiecare colțisor să fiu vesel, comunicativ și pregătit pentru o lectură interesantă.

Mai înainte luam cu toții câte ceva de ale mâncării. Dar nu era stomachiconul nostru lucrul principal, căci am fi fost astfel trădătorii principilor noastre de viață.

Doamna casei ne servea.

Toate ne spuneau: „Mai pe urmă vine principalul! Pregătiți-vă!”

Și era — de fapt — așa.

În odaia de lucru a bărbatului, a prietenului, ne retrăgeam cu toții.

O bibliotecă cu rafturile ei îndesate de cărți, cărți noue și vechi, poezii, romane, studii filologice, piese teatrale, își întindea brațele spre noi, zicându-ne în graiul ei: „Aici sunt! Luați comorile mele”.

Unul din noi exprima o dorință: „Să cetim astăzi din cutare!” Imediat se reflecta dorința aceasta a lui și asupra noastră.

— „Bine!” spuneam noi, „cetim!”

Stăpânul casei alegea cartea dorită din bibliotecă, în care domnea o ordine exemplară, de parcă ar fi fost în rând de militari așezați, după număr; apropia scaunul de mesicioara, pe care aprinsese o lampă mică electrică cu abajur roșu, și întreba: cine cetește? Se anunța unul din noi.

Și acum, închipuiți-vă, cum stam ceasuri întregi, nemișcați, ascultând pe cel care cetea: Lămpile cele mari erau stinse în odaia de studiu. Numai lampa cea mică răspândea o lumină potolită, de domnea semi-întuieric în cameră. Noi în niște fotoliiuri comode, cari te invitau anume să le dai atențiunea cuvenită. Locul cel mai luminat era cercul în care cetea prietenul nostru.

Puteam urmări fiecare nuanță a vocei, fiecare gândire exprimată în poezia, romanul său, piesa teatrală, care o ascultam. Intregă aroma recerută plana în aerul priincios din odaie, când se termina bucata cetită începeau discuțiile. Lucrul cel mai interesant pentru cunoașterea diferitelor caractere a societății, în care ne învârtiam.

E drept, o adevărată operă de artă trebuie să o lași să acționeze asupra ta mai întâi, fără ca să discuți chibbușerii sau chiar și lucruri capitale. Ia-o așa cum este. Să pretinzi dela o operă romantică, d. e., realizm și dela o operă realistă, romantism, e să bați apa în piua până în pânzele albe. Și totuși, îți cad bine *exercițiile*, cari le faci discutând preferințele tale și motivându-le, căutând să le *motivezi*, căci de multe ori ajungi să nu poți da alt răspuns lămurit, decât să zici: „Imi place, și atât!”

Să pretinzi dela doamnele și domnișoarele noastre o lectură aprofundată, un studiu special a diferitelor ramuri literare — ar fi prea mult. Sunt excepții foarte laudabile, e drept, unde vedem doamne și domnișoare de ale noastre luându-se la întrecere și învingând chiar, în urma cunoștințelor lor literare, pe bărbații din societate.

Starea în care ne aflăm astăzi însă, nu este prea strălucită. Pierdem prea mult timp cu lectură nefolositoare, cu fleacuri de romane în fascicole, cari sunt *stihinină* pentru suflet.

Mă gândesc la serile astea de iarnă. Ce bine ar putea fi ele întrebuițate! În loc de conversațiile banale, cari ar trebui să se restrângă la minimul posibil (căci te saturi, zău, dela o vreme să întrebi mereu: ce zice cutare? și ce zice cutare? și cum are rochia cutare doamnă sau domnișoară?!). În loc de întrebările de a doua și deci de a treia mână în mijlocul unei societăți ce se respectă, ar lua rolul principal o carte bună, care ar duce în inimile ascultătoarelor alte sentimente, mult mai remarcabile și mai frumoase, decât cele evocate de întrebările arhibanale, cari se obicinuesc la noi.

Credeți că o carte bună, cum e volumul de romane al lui *Bratescu-Voinesți*, de exemplu, n'ar putea aduce alte întrebări în mijlocul unei societăți de doamne? „Cele două surori” ale lui sau „Până Trăsnea Sfântului” n'ar fi primite cu mai mult interes și folos literar, folos sufletesc, decât întrebarea dacă madame X Y Z are o toaletă cu atâtea și atâtea zeci de coroane?

Ce promite guvernul Poincaré

Situația în Franța

Prin câteva cuvinte d. Clemenceau, *le grand tombeur*, a răsturnat guvernul Caillaux. Demisiunea ministrului de externe de Sélves, provocată de Clemenceau a fost urmată de retragerea întregului cabinet. Astăzi criza ministerială este rezolvată și d. Raymond Poincaré, care a reușit să formeze un guvern tare, conduce destinele Franței.

Să vedem cari sunt cauzele acestei crive și care este istoricul ei, spre a putea apoi examina situațiunea politică din Franța sub noul guvern Poincaré.

Activitatea principală a cabinetului Caillaux a fost aceea desfășurată în conflictul cu Germania din cauza Marocului. Guvernul Caillaux se născuse în zodia conflictului cu Germania. Când d. Monis s'a retras dela putere cedând președinția consiliului d-lui Caillaux conflictul marocan era în focul lui. O zi după instalarea guvernului Caillaux la putere, Germania a trimis la Agadie canoiera „Panther”. Conflictul își ajunsese apogeul, Franța avea nevoie de un guvern energic. În aceste momente a fost chemat la putere d. Caillaux.

Trebue să recunoaștem că guvernul Caillaux și diplomații francezi, în primul loc Jules Cambon, cari au colaborat cu acest guvern în timpul conflictului, au dreptul la recunoștința Franței. E cert că acordul franco-german semnat la 4 Noembrie 1911 este o victorie pașnică a acestui guvern.

Nu era nevoie ca d. Caillaux să se retragă tocmai după acest frumos succes politic și înainte de a-și vedea opera definitiv îndeplinită prin ratificarea acordului și de către senat. Cauza directă a căderii guvernului a fost politica personală a ministrului de externe de Sélves.

Bărbat politic ambițios d. de Sélves la formarea cabinetului Caillaux a stăruit ca să i se dea portofoliul afacerilor externe, știind prea bine că această situațiune îi va oferi prilejuri bune spre a se ridica în ochii opiniei publice din Franța. De Sélves

avea aspirațiuni mari și a știut să opereze în timpul din urmă cu atâta iscusință încât națiunea franceză era la un moment dat convinsă că fără de Sélves Franța n'ar fi încheiat un acord așa de avantajos.

Spre a apare în ochii francezilor ca eroul conflictului cu Germania și spre a-și deschide calea la *prezidenția* republicii, la care aspira, de Sélves trebuia să urmeze un dublu joc: pe de-o parte să micșoreze meritele colaboratorilor săi, cu deosebire acelea ale șefului său Caillaux, pe de altă parte să exagereze meritele sale proprii. De Sélves a răspândit șvonul că el a fost acela care s'a opus contra guvernului francez ca să nu cedeze în fața amenințărilor dlui Kiderlen-Wächter. El, de Sélves, ar fi fost acela care a împiedecat o nouă îngrunchiere a Franței și a isbutit, prin o politică energică și intransigentă, să dea patriei sale o pace onorabilă...

Este firesc că aceste machinațiuni ale ministrului de externe să fie în detrimentul unității de acțiune a cabinetului Caillaux.

Existau importante acte diplomatice pe cari de Sélves nu i-le comunica lui Caillaux, spre a-l ține în ignoranță cu evenimentele externe. Astfel a ieșit tocmai acum la iveală că de Sélves a ascuns șefului său chiar procesul verbal al întrevederii dela Kissingen, dintre Kiderlen-Wächter și Jules Cambon.

Înlăturarea lui de Sélves era pentru Franța o necesitate, căci acest ambițios urma tratative cu adversarii republicii și lua importante măsuri politice fără știrea guvernului din care făcea parte. Spațiul nu ne permite să cităm numeroasele incorectitudini politice comise de d. de Sélves.

Evident că acest cabinet, în care unul din principalii membrii surpa situațiunea șefului, trebuia să se remanieze sau să demisioneze. D. Georges Clemenceau, eminentul bărbat de stat al Franței care veghează

ca un părinte înțelept asupra situațiunii politice a Franței, a socotit, acum câteva zile, că a sosit momentul ca să se lămurească situațiunea cabinetului Caillaux.

Clemenceau a scos întâi din cabinet pe de Sélves, care a fost nevoit să plece dela postul său în împrejurări puțin agreabile. Dar demisiunea ministrului de externe a lăsat în cabinet un gol pe care autoritatea deja știrbită a dlui Caillaux n'a mai fost în stare să-l umple. Deși Delcassé a acceptat portofoliul vacant al externelor criza ministerială nu s'a putut rezolva, căci Caillaux n'a mai găsit un ministru de marină, în locul lui Delcassé.

Demisiunea cabinetului Caillaux a urmat o zi după incidentul dintre Clemenceau și de Sélves la senat, incident care a avut ca urmare retragerea acestui din urmă.

*

Criza ministerială era deschisă. Ea a fost scurtă, în schimb însă foarte vie. Se vorbea despre o mulțime de bărbați politici cari să ia succesiunea d-lui Caillaux. Clemenceau, Briand, Poincaré, Bourgeois, Millerand și chiar Delcassé, — iată atâtea nume ilustre cari garantau guverne tari.

Clemenceau a declarat dela început, că nu voiește să primească demnitatea de prim-ministru al Franței. Distinsul patriot francez se rezervă pentru timpuri critice, timpuri mari sau se rezervă pentru președinția republicii, pentru care îl ridică opinia publică din Franța.

A fost vorba de o combinațiune în frunte cu Delcassé. Dar un guvern Delcassé n'ar fi găsit aprobarea lui Clemenceau și ar fi făcut sânge rău la Berlin, unde energicul Delcassé este considerat ca dușmanul cel mai înverșunat al politicii germane.

D. Bourgeois căruia președintele republicii i-a oferit conducerea noului cabinet a refuzat din motive de sănătate. În sfârșit d. Poincaré, un bărbat de stat foarte cum-pănit, a primit sarcina de a forma cabinetul. El a luat președinția consiliului și portofoliul afacerilor externe.

Noul guvern are fizionomia unui guvern mare. Conducătorul său vede clar

Nu s'ar putea *nobilita* sufetele noastre în urma lecturilor acestora?

Firește — nu exces de zel! Nu ziua și noaptea lectură, cu vadra cea mare! Atunci ar ajunge cele mai multe doamne și domnișoare de ale noastre la extremul celalalt, care ar fi stricacios pentru căznicile existente sau pentru cele viitoare. — Toate cu cumpăt.

Timpul e bani zice maxima engleză — ei bine, timpul nostru e de cele mai multe ori o monedă din cele mai mici posibile, până când la străini el valorează și aduce prețul de dolari scilicet.

Prea mult timp pierdut la noi pe nimicuri! Săvârșim un păcat strigător la ceruri.

În privința aceasta am un exemplu minunat. Am avut onoarea să cunosc o doamnă din societatea *bună* din Germania. Doamna aceasta, cu toate că avea 3 copilași, cărora trebuia să le dea creșterea unei mame iubitoare — totuși — își găsea timp liber să citească. Aflam cărți de o valoare reală literară pe masa d-ei și ce era lucrul principal — le și citea, nu figurau numai pentru ochii mamii — pe masa salonului.

Iată cum alegea cărțile. Douăsprezece doamne de profesori universitari s-au aliat și au compus lista pe un an a cărților, cari le vor citi. Bărbații le-au întins mână de ajutor, dându-le sfaturi referitoare la cărțile alese. Fiecare din Doamnele cumpăra un volum, legat bine în scoarțe tari, ca să poată rezista. În fiecare lună călătorea fiecare carte dintr-o mână într'alta. În decurs de o lună era fie-

care stăpână peste o carte, apoi era rugată să o dea mai departe.

Astfel citea fiecare doamnă în decurs de un an de zile *cel puțin* 12 volume de literatură *bună* (în cazul meu se perândau însă câte *două* volume — deci 24 volume la an).

La sfârșitul anului se dispunea în comun ce are să se întâmpile cu volumele: sau se donau unei biblioteci de lectură, sau se trăgeau sorti cine ce să primească.

Și nici în privința paralelor nu le venea prea scump procedeu acesta. Citeai pentru 2—3 mărci mai multe cărți, fiind aprovizionată pentru un an întreg.

Acuma închipuți-vă ce conversații se pot purta în urma unor lecturi ca acestea. Una își povestește impresiile lecturii proprii, cealaltă de asemenea, una cetește o pagină, pe care — o recunoaște pe față — n'a înțeles-o prea bine, alta face comentariul altei cărți. Se nasc discuții, se lămuresc întrebări, gradul cultural al societății respective se ridică. Dacă iau parte și domnișoare, li se infiltrează din tinerețe dragostea pentru o lectură cuminte. Să nu ne betem joc: interesul acesta pentru o lectură sănătoasă este un lucru *capital* pentru generații întregi ale neamului.

*

Am o idee. O dau mai departe și doresc să prindă rădăcini.

De ce să nu imităm în ce este bun pe străini? De ce n'am lua ca exemplu sistemul de lectură aplicat de doamna germană?

Știi că nu sunt toți cu punga doldora de parale. Știu că argumentul cel mai plausibil, cu care te desarmează de multe ori cineva, când preținzi mai multă lectură, este: „De unde atâția bani? Avem și alte năcazuri!” Ei bine, să nu se poată alia doamnele și domnișoarele noastre cum au făcut doamnele din Germania? Fiecare cumpără câte o carte sau două, o leagă bine (căci o carte nelegată trecută printr'atâtea mâni îți face o impresie oribilă!) și contribuie cu ea la lectura comună. Una din doamne sau domnișoare se institue de controloră — poartă adevărat un carnet, în care însemnează starea cărților: unde se află în luna respectivă.

Mi-se va zice: Ce să cetim?

Răspund și la aceasta.

Iată o listă, care poate fi mărită după plac. Am ales câteva volume de literatură românească, cari vor fi citite, de sigur, cu bucurie de doamnele și domnișoarele noastre.

Ca să pledez, în parte, pentru fiecare volum nu vreau, fiindcă ar trebui să scriu un studiu special, ceea ce nu este scopul rândurilor de față.

Lista e următoarea:

1. *Negruzzi C.* Proză. (Păcatele tineretelor, etc.) 1'50 cor.
2. *Alexandrescu Gr.* Versuri și proză 1'25 coroane.
3. *Filimon N.* Ciocoi vechi și noi (roman) 1'50 cor.
4. *Creangă I.* Opere complete. 1'50 cor.
5. *Alexandri V.* Proză 1'50 cor.

și nu pare a fi omul care face greșeli în politica externă, noul cabinet are membri distinși cum sunt: Delcassé, Briand, Millerand, Bourgeois, etc. Briand, care a fost un șef de guvern capabil, a primit în actualul guvern portofoliul justiției, care implică vicepreședinția consiliului. Léon Bourgeois, care a fost și el prim-ministru, și-a oferit concursul întreg, necondiționat. Delcassé va continua opera sa patriotică la ministerul marinei. Millerand, acest parlamentar simpatic, a luat asupra-și portofoliul războiului. Steeg a luat internele, Pams conservă agricultura, Klotz finanțele. Noul guvern are toate șansele de a da politicii franceze niște temelii solide.

În declarațiunea ministerială făcută la cameră zilele trecute d. Poincaré a manifestat intențiunea acestui guvern de a grupa în jurul său toate elementele valoroase republicane. Politica internă a noului cabinet are ca deviză consolidarea republicei pe temeiul libertății și dezvoltarea ei prin muncă și cultură. Instrucțiunea națională laică va fi menținută, reforma electorală va fi făcută în sens democratic. Guvernul va urma o politică de pacificare internă.

Politica externă a guvernului Poincaré va fi o politică pașnică dar totuși demnă. Tot în declarațiunea, citită la cameră marțea trecută, d. Poincaré a declarat că va complecta opera cabinetului Caillaux ratificând acordul franco-german și la senat. Față de Germania republica va urma o politică pașnică dar fără a lăsa ca interesele sau demnitatea Franței să fie știrbite.

Alianțele de până acum a republicei vor fi menținute și cultivate. Și ca un semn că Franța, deși urmează o politică moderată totuși se gândește a respinge un eventual atac nedrept, guvernul Poincaré declară că va continua înarmările începute de cabinetele anterioare, înarmări cari fac republica franceză puternică și gata a înfrunța un atac în potriva intereselor și a onoarei ei.

În chipul acesta se desemnează politica viitoare a cabinetului Poincaré. Ea

promite a aduce Franței foloase reale, căci pare a fi o politică bine cumpănită și în acelaș timp și energică. Și acum, ca încheiere, putem să ne exprimăm speranța, că dacă guvernul Caillaux a binemeritat dela Franța, guvernul Poincaré nu va fi nici el nedemn de succesiunea atâtor guverne mari și patriotice, cari s'au perindat în republica franceză.

Mireea R. Șirlanu.

Darul de Anul nou al „Pop. Român“

Prin lista de subscripție ce am deschis, nizuim să împărțim, câteva abonamente gratuite la „Poporul Român“ organul poporal al partidului național român, prin regiunile amenințate de întuneric și maghiarizare: Maramureșul, Bihorul, Sătmărușul, Săcuimea ș. a.

Facem apel tuturor inimilor generoase românești din aceste hotare și de ori unde ar ajunge glasul nostru să îplinească aceia ce pot din nădejtile noastre. Îi îndemnăm la una din faptele cele mai frumoase și mai mănuitoare. În acest pământ și în asemenea împrejurări 4 coroane vor putea aduce roade neprețuite.

Vom împărți aceste abonamente în primul rând în satele, unde nu intră nici o gazetă pentru popor și la știutori de carte absolut săraci — și o vom face la cererea a cel puțin doi intelectuali ai satului — de preferință preotul și învățătorul.

Nu ne îndoim, că se vor găsi în sânul întregului neam românesc inimi generoase, cari să răspundă la chemarea noastră.

Costul unui abonament pe un an la „Poporul Român“ este de 4 coroane.

Orice sumă rugăm a se trimite pe adresa Administr. ziarului „Românul“, Arad str. Zrinyi nr. 1/a, — cu mențiunea „pentru darul de Anul nou al „Poporului Român“.

Toate volumele de până acum în editura „Minerva“, (București) colecția „Autorii clasici“.

6. Brătescu-Voinesti, Nuvele, editura „Vieața românească“ (Iasi) 2 cor.

7. M. Sadoveanu, Șoimii, (roman) 1'50 cor.

8. Caragiule I. L. Nuvele, povestiri 1'50 cor.

9. Vlahuță Al. Clipe de liniște, 1'50 cor. (cele 3 la Minerva).

10. Eminescu, Nuvele, edit. Șaraga (Iasi) 1 cor.

11. Agârbiceanu I. un volum de nuvele, editura Minerva sau Vălenii de munte.

12. Ciura Al. Amintiri, schițe și nuvele, edit. „Asociațiunii“ Sibiu 1'60 cor.

*

Iată 12 volume, cari merită să fie cetite. Am ales proză românească, lăsând laoparte poeziile.

Lista aceasta nu este sacro-sanctă, dar poate să formeze un punct de mănecare pentru cine vrea să compună o astfel de listă.

Dacă una sau alta din cărțile amintite sunt cunoscute de „cercul de cetitoare“, care se compune, iată câteva cărți, cari pot să figureze în locul celor neluate în seamă:

Bucura Dumbravă — Haiducul — roman istoric trad. de T. Nica. cor. 2.

(Cu toate că este o traducere, se poate considera ca românesc.)

D. Sadoveanu: Povestiri 1'50 cor.

Dureri înăbușite 2.— cor.

Mormântul unui copil 2.—

(3 volume de schițe, la Minerva, București.)

Sandu-Aldea: Două neamuri (roman) 1'30 cor.

Basarabescu: Vulturii, 1'50 cor.

Gârleanu, Bătrânii, 1'50 cor.

Slavici L.: Nuvele, I. și II, à 1'50 cor.

(toate la Minerva, București).

Delavrancea: Sultânica 2 cor.

Hagi Tudose 3 cor.

Paraziții 1'50 cor.

(sau alte volume de D. apărute la Socec, București)

Odobescu Al. un volum, cel puțin, din cele 3 dela Minerva, București à 1'50 cor.

Alecu Russo, opere complete, Minerva, à 1'50 cor.

Iată câteva din volumele, cari ar trebui să figureze în „cercurile de cetitoare“, pe lângă o altă carte, a dlui N. Iorga despre „Femeile române din trecut.“ (Vălenii de munte).

Sunt pe lângă edițiile cele înșirate, și unele cărți și ediții mai eține, în „Biblioteca pentru toți“ în alte biblioteci, dar cele alese aici sunt prezentabile și pot figura pe orice masă de salon.

Prețul cărților este atât de mic, încât nu mai poate exista scuza: „nu sunt parale“, dacă se va urma receta de mai sus.

Atârnă dela dv., doamnelor și domnișoarelor, ca lista aceasta să se sporească și dela zelul ce-l veți avea ca „cercurile“ acestea „de cetitoare“ să sporească tot mai mult.

Și de ce n'am putea ceti cu glas tare din cărțile recomandate? De ce n'am putea imita seratele de lectură dintr'alte țări?

Numai dragoste de carte românească să fie și toate vor merge mai bine, decât în zilele noastre . . .

La lucru deci!

1 Ianuarie v. 1912.

Transport: 524 abonamente, 2157 cor.

Au mai dăruit următorii:

123. D. D. Steriu, Brașov, 3 abon. 12 cor.

124. D. T. Radu, Viena. 1 abon. 4 cor.

125. D. dr. Nerva Drăgan, Viena, 1 abonam 4 cor.

126. D. I. Nedelcu, profesor Viena, 2 abon jum. an 4 cor.

127. D. dr. Romulus Veliciu Arad, 10 abon pe jum. an, 20 cor.

128. D. George Comaniciu, notar penz. A Venice, 1 abon. 4 cor.

129. D. Emil Poruțiu, Rutka, 2 abon. 8 cor.

130. D. Căpitan Brod Rogatica 2 abonam 8 cor.

131. D. dr. Sim. Chețian, avocat Szentágota 3 abon. 12 cor.

132. D. Aurel Constantinescu, director, Szent ágota, 5 abon. pe jum. 10 cor.

133. D. Antoniu Ardelean, adv. N.-Szt.-Mikló 5 abon. 20 cor.

134. D. Const. Onciul, comerciant Ozora, 1 abon. 8 cor.

135. D. dr. Stefan Chirilovici, adv. Hia. 1 abon. 12 cor.

136. D. dr. Laurențiu Pop, avocat Arad, 1 abon. 20 cor.

137. D. Alex. Sănurianu, București, 5 abon 20 cor.

Total: 573 abonamente. 2341 coroane.

Desbaterile senatului în chestia dizolvării camerei turcești. În momentul când veți citi aceste rânduri, dizolvarea camerei otomane va fi un fapt împlinit.

Senatul s'a întrunit astăzi, 10 ianuarie v. în fața unei numeroase afluențe a publicului. Sultanul printr'un adjutant a înaintat președintele senatului următorul rescript imperial:

„Onorabili senatori, În urma împrejurărilor, am hotărât să dizolv camera, cu condiția că o nouă cameră să fie aleasă și convocată peste trei luni de zile, conform art. I din constituție. Bine-voiți a da un aviz favorabil“.

Președintele senatului aduce la cunoștință textul constituției referitor la cazul dizolvării. Senatul, zice dânsul, nu are drept să discute proiectele înlăturate de cameră. În schimb de îndată ce un conflict se naște între guvern și majoritate pe motivul unui proiect și de îndată ce după demisi respinsă de Padișah a guvernului camera continuă să nu admită proiectul guvernului, atunci urmează dizolvarea camerei, pentru care însă senatul are dreptul să fie consultat.

Sultanul este șeful puterii executive și legislative, dar M. S. voește să împartă cu ne răspunderea acestui act.

Iradeaua Sultanului nu poate fi trimisă unei comisiuni dar fiindcă dezbaterele pentru conflicta dintre guvern și cameră s'au urmat toate acolo, bine să numim o comisiune care să refere asupra întregii chestiuni.

După aceea 5 deputați au cerut ședință secretă care a fost votată cu 38 de voturi, contra 5.

A fost apoi aleasă comisiunea de nouă senatori formată în majoritate de partizani ai junilor turci.

*

Comisiunea aleasă de senat spre a referi chestiunea constituțională a dat un aviz favorabil dizolvării.

Față cu aceasta concluzie, opoziția din cameră a înaintat senatului un memoriu în care spun că salvarea constituțiunii este în mâinile senatului și roagă să fie seamă de ilegalitățile partidului junilor turci.

Din diferitele localități au venit deasemenea protestări împotriva dizolvării constituțiunii.

Totuși senatul cu o majoritate foarte mare 49 de voturi în contra a 5 a votat dizolvarea.

Se asigură, că decretul pentru dizolvare a fost semnat.

Majoritatea prea mare cu care a fost votată dizolvarea de senat, s'ar datorii în parte și lui Hilu Pașa fostul inspector administrativ în Macedonia căruia i-s'ar fi promis viitorul guvern.

*

Sultanul a primit la orele 7 seara o deputațiune a liberalilor în frunte cu Ismail Hakki-Pașă care a declarat în mod formal, că regretă dorința Majestății Sale privitoare la dizolvarea camerei.

El consideră, că aceasta constituie un act absolutist și declară, în numele a 15 deputați, că vor face totul pentru a împiedea căderea constituției.

Sultanul și-a exprimat adâncul său regret pentru situația încordată de acum, și dorința ca poporul său să fie mulțumit.

Sultanul recomandă reprezentanților poporului să aștepte cu răbdare dezvoltarea Turciei.

Presă de opoziție critică textul și forma rescriptului imperial de ieri, mai ales lipsa contra-semnăturilor marelui vizir și ministrilor. Se spune că această omisiune va fi reparată.

Partidul înțelegerii liberale a adresat către senatori, o proclamațiune în care spune că salvarea constituției este acum încredințată senatului; relatează plângerile cunoscute ale opoziției contra neleguirilor guvernului și partidului june-turc, mai ales chestiunile prejudiciale ivite în decursul discuției art. 35. Proclamarea încheie că dacă necesitatea disolvării camerei este recunoscută ea trebuie deci să urmeze stricta aplicare a constituției.

Numeroși notabili din Ueschub și Ferisovic au adresat sultanului telegrame în contra disolvării.

Doi șerifi albanezi dintre cei mai notabili și patru bei, ca reprezentanți ai arnăuților, au adresat sultanului o telegramă rugându-l să renunțe la această modificare.

Declarațiile noului guvern francez. Din Paris se comunică: Declarațiunea ministerului francez cetită camerelor arată, că datoria cea mai imperioasă a guvernului e a grupa, sub un singur stindard național, toate fracțiunile partidului republican. Guvernul va asigura cât mai curând, posibil ratificarea definitivă a unui tratat care a fost negociat în numele Franței, care a fost deja votat de camera și al cărui studiu comisiunea senatului este de sigur decisă a-l sfârși cu conștiință și nepărtinire. Acest tratat completat în curând, nu ne îndoim, în înțelegere cu Spania, ne va permite a organiza în Maroc un protectorat care este ținta firească a politicii noastre africane.

El ne va permite de asemenea de a menține între o mare națiune vecină și Franța, într'un spirit adevărat pașnic, relații de curtenie și de franchețe, inspirate de respectul mutual al intereselor lor și ale demnității lor. Înțelegem iarăși, ca oricând, a rămânea credincioși alianțelor noastre și amicitțiilor și ne vom sili a le cultiva cu cea stăruință și continuitate cari în acțiunea diplomatică sunt cea mai bună garanță de dreptate și de probitate. Declarațiunea anunță apoi intențiunile interioare ale guvernului, între cari apărarea în contra atacurilor sistematice ale școlii laice, care trebuie să rămână o școală scrupulos națională respectând libertatea de conștiință și încheie zicând că guvernul se va sili să împace puterea financiară a țării cu puterea militară și navală. Oricât de profund pacifică este țara noastră, ea nu este stăpână pe toate eventualitățile și înțelege a rămânea la înălțimea datoriei ei. Armata și marina vor fi obiectul sollicitudinii atente a guvernului care vede în ele sprijinele sfinte ale republicei și patriei.

Camera votează cu 440 voturi, contra 6, ordinea de zi, acceptată de guvern, prin care se aprobă delarațiunea guvernului și i-se acordă încredere pentru a sigura în afară salvarea drepturilor și intereselor Franței și să realizeze prin unirea partidului republican reformele laice, fiscale și sociale expuse în program.

Sfârșitul împărăției chineze. Nenumăratele jertfe aduse de chinezi pentru a trezi în bătrânii și conservatorul lor stat la o viață nouă, se poate spune că azi și-au încheiat șirul. Cei îndărătnici au cedat, acum au renunțat mai mult de silă decât de voie la atâtea bunuri ce le confiscaseră pentru vece împărăția cerurilor.

Azi toată China s'a împăcat cu republica și aceasta este garanția că noua formă de stat a Chinei va fi recunoscută. Sfârșitul revoluției și împăcarea ne aduce și oarecari surprize.

Conservatorul Iuansikai a primit a fi șeful republicei, iar Sun-Jat-Sen a renunțat la aceasta, oferindu-și serviciile sale republicei. Opt oăpetenii mongole au ținut ieri în palatul împărătesc un consiliu în chestiunea abdicării dinastiei, ajungând la o înțelegere definitivă. Se vor da două edicte. Prin primul edict va fi autorizat Iuansikai să constituie guvernul republican, ceace a primit, în urma cărui fapt dinastia va abdică și aceasta se va anunța prin'un al doilea edict.

Delegații celor șapte ținuturi întruniți în Nanking vor alege pe Juansikai de președinte. Sun-Jat-Sen va renunța la prezidenție. După abdicare Sun-Jat-Sen va merge la Peking ca să trateze cu Juansikai în chestiunea alcătuirii guvernului.

Pentru jertfa ce a adus împărăteasa văduvă prin abdicarea sa, pentruca să se aducă pace în țară, s'a hotărât a i-se arăta toată recunoștința. Cât mai curând prin urmare tronul va proclama republica și astfel China va porni pe un nou drum, urmând o muncă grea și îndelungă de transformare a sa în stat modern.

O apropiată întrevvedere între Kiderlen-Wächter și San-Giuliano. Știri, confirmată astăzi de ziarul oficios „Tribuna” din Roma, după care Kiderlen-Wächter, ministrul de externe al Germaniei, se va întâlni, încă în a doua jumătate a lunii lui ianuarie cu marchizul di San-Giuliano, ministrul de externe al Italiei, a produs în cercurile diplomatice senzația unui eveniment internațional. Se afirmă, că Kiderlen-Wächter, în urma înțelegerii cu împăratul Wilhelm, va întreprinde oficial demersuri pe lângă colegul său italian, în vederea încetării războiului.

Germania ar fi gata să ia asupra sa de a face Turcia să accepte condițiunile de pace cari s'ar stabili în principiu în întrevvederele celor doi miniștri.

Acțiunea aceasta, la Constantinopol, va fi mult înlesnită de împrejurarea, că peste câteva zile urmează să fie disolvată camera otomană, așa că Poarta va avea mână liberă să accepte mediațiunea Germaniei.

Alianță româno-bulgară în contra Turciei? Ziarul „Deutsches Volksblatt” din Viena publică o telegramă din Constantinopol anunțând, că acolo a produs mare neliniște șvonul că sub influența Austriei s'ar fi încheiat o alianță între România și Bulgaria o alianță îndreptată împotriva Turciei.

Ziarul adaugă, că acest șvon este absolut neîntemeiat, deoarece în ultimii ani România s'a legat în mod foarte strâns cu Turcia, iar puterile centrale sunt foarte mulțumite de faptul acesta, deoarece această constelație garantează mai bine pacea decât federația balcanică vieța lui Ciarikov.

În chestia sandjacului Novi-Bazar. Ziarul „Politika” din Belgrad, ocupându-se de șvonul tratativelor dintre Viena și Constantinopol, pentru cedarea Novi-Bazarului către Austro-Ungaria, spune, că posesiunea sandjacului e pentru Serbia o chestiune de viață și de moarte. Teritoriul acesta nu trebuie să aparțină decât Serbiei care ar fi în stare ca, pentru atingerea acestui țel, să-și pună în joc neatârarea, într'un război, dacă ar fi nevoie.

E în joc libertatea economică a regatului și acesta care a știut, în trecut, să-și apere independența politică, nu poate lăsa ca alții să încerce de a-l sugruma prin ocuparea drumului spre mare.

Jubileul de 40 ani

al societății academice „România Jună” din Viena

Sâmbătă, în 13/I 1912 au început serbările jubileului de 40 ani al societății acad. „România Jună”, a acestei instituțiuni de educație națională și morală, care mulțumită destoiniciei generațiilor din trecut, s'a ridicat dintr'o modestă societate academică la început, la o instituțiune cultural-națională, o citadelă de cultură de mare însemnătate pentru fiecare student din Viena, acest furnicar de oameni, popoare și rase diferite, unde patimile și interesele izbutesc mai ușor în urma fermentației mari...

Acest focar de creștere al generațiilor de prezent și viitor constituie în sine un zid puternic de apărare în acest babilon de pe amândouă părțile Dunării contra orice e străin de aspirațiunile neamului nostru, e un pionir de cultură în vestul monarhiei.

Generații după generații s'au perândat prin sânul acestei societăți; au muncit și s'au jertfit pentru numele bun și ridicarea prestigiului ei. Nimbul numelui acestei alma mater pentru fiecare student român din Viena, e rezultatul unei munci încordate a 40 generații și a idoilor mari ce au purces din ea în decurs de 4 decenii.

O serbare a jubileului de 40 ani n'ar însemna alta, decât un act de dreaptă recunoștință a unor bărbați pentru munca lor, care li-e unica răsplată.

Mulți din foștii membri activi, actuali membri fondatori, onorari și emeritați ai societății „România Jună” s'au grăbit să răspundă prin prezența lor la invitațiile de a participa la aceste serbări de rară ocazie.

N'au cruțat nimic, au alergat în toiul iernii prin ger, din toate colțurile locuite de români, ca la chemarea unui glas binecunoscut și drag. S'au lipsit de cercul familiei și prietenilor penin serbarea anului nou, au călătorit zile și nopți întregi, s'au jertfit, numai să-și arate dragostea părintească pentru fosta lor ocrotitoare.

Au venit, ca prin prezența lor să ridice nivelul serbărilor, să le dea acea splendoare ce intr'adevăr o merită această societate vecinic tânără.

Sala otelului „Riedhof” din Schloßelgasse unde a avut loc seara de cunoștință, era arhiplină de oaspeți distinși, reprezentanți din toate unghiurile locuite de români. Dintre oaspeții mai distinși am remarcat pe Magnificența Sa, rectorul universității din Iași, d. dr. I. Bogdan, cons. aulic prof. dr. W. Meyer-Lübke, prof. I. Urban Iarnik, generalul Lupu, doamna Smara cu fca, președintele partidului național din Ungaria d. dr. T. Mihali cu doamna, d. dr. Al. Vaida-Voevod, d. dr. Aurel cav. de Onciul cu doamna, d. prof. V. Goldiș, d. dr. St. C. Pop, d. dr. Albu. Au fost reprezentanți dela societățile surori „Petru Maior” din Budapesta, „Junimea”, „Bucovina”, „Dacia” și „Moldova” din Cernăuți, „Carmen Sylva” Graz, „Concordia” Iena și societatea acad. a româniștilor germani” Viena. A fost colonia română din Viena, sprijinul moral și material al „României Jună” în frunte cu părintele studențimei d. dr. Sterie Ciureu și ca reprezentant al clubului român din Viena a fost d. Vitencu.

La fiecare masă vedeai tineri și bătrâni la un loc discutând și gesticulând veseli și în voie bună. Ici un bătrân încăruntit îl vezi în mijlocul a trei, patru tineri vorbindu-le dulce vieța lui de student când petrecea în Viena, despre nevoile și plăcerile ei, își reamintea cu drag de acele timpuri trecute și mult regretate, uneori lua istorisirea lui un ton melancolic, gândindu-se par'că la vremurile trecute, rostindu-și încet „passati tempi”. Dincolo mai mulți bărbați în vârsta vieții, de pe a căror față expresivă poți citi seriozitatea caracteristică bărbăției, îți făcea impresia că multe gânduri le frământă sufletul, și caută să scape de acest chin. Dincolo stau la o masă mai mulți membrii noi ai societății stau și să uită sfioși la atâtea fețe necunoscute. Te simți

Ocaziune de procurat mobile!

Cu considerație la plusul de producție, dela fabricanții de mobile

Székely és Réti

din Murășvașarheiu, piața
: Szécsenyi Nr. 47. :

Mare asortiment în mobile pentru mirese.

Prețuri extraordinar de ieftine!

La cereri din provincie ne prezentăm în persoană, cu bogatele noastre colecții de mustre.

bine în mijlocul acestor discuții, te simți între ai tăi, îți ride inima de bucurie văzându-l pe bănățeanul stând la vorbă cu bucovineanul, pe ardeleanul cu fratele din „țară”. Probodese cu toți anul vechiu cu toate năcazurile și nevoile ce le-a adus și așteaptă plini de speranță anul nou, mult promițător.

Deodată se face liniște. Presedintele societății d. Voitschi salută oaspeții în termeni călduroși și-i bineventează, mulțumindu-le pentru dragostea ce-au arătat-o și de astădată societății „România Jună” și dă cuvântul dlui Dimitrie Marmeliuc care rostește discursul festiv, aceluia însemnătatea serbărilor nu numai pentru „România Jună” ci pentru întreaga românie, adresându-se distinșilor oaspeți cu cuvinte elogioase le mulțumește pentru interesul viu cel arătat față de aceasta almanater. Apoi ia cuvântul cel mai sincer, cel mai bun și devotat prieten al românilor, care dacă n'ar fi și un fiu devotat al poporului său l-am aclama de-al nostru, pentru că simte românește, a pătruns în sufletul poporului nostru, e conștient de toate chestiunile vitale ce agită sufletul fiecărui român bun. Ia cuvântul acela care la orice ocazie ne-a arătat toată dragostea sufletului său, pe care nu l-a oboșit nici drumul lung astă vară până la Blaj să ia parte la serbările „Asociației”, nici drumul până la Iași astă toamnă pentru a participa la jubileul Universității din Iași și nici acum cu ocazia jubileului „României June” n'a crutat nimic. S'a grăbit bătrânul nostru prieten să-și exprime dragostea pentru această societate. Acest bătrân venerabil și prieten devotat al nostru e d. prof. I. Urban Iarnic. Am zis bătrânul nostru prieten spre deosebire că mai avem un prieten tânăr cu același nume și acesta e fiul acestui venerabil bătrân. Viguros încă, cu părul argintiu, fața rumenă, ne vorbește din inimă și cu căldura sufletului său încă tânăr despre nevoile ce le-a dus ca student în Viena, își exprimă părerea de rău că n'a voit soarta să-l dea părinții cu 4 ani mai înainte la școală, ca să fi putut fi și el în societatea „România Jună” împreună cu Eminescu și decedatul Slavici. Cu ochi aprinși și scâlțați în ceată ne spune atât de dulce cum a venit la Viena „cu puțin bani în buzunar și cu un sac de speranțe”, a dus „nevoi grele” dar se mângăia că „priosul strică”. A dus greu, susținându-se cu lecții slab plătite, care îl concediau când voiau. S'a îmbolnăvit greu, „era să-mi curme viața această boală, rea, dar pe semne nu era scris să mor”, zice povestitorul.

În april 1881 era în coalescență, a dat lecții la doi copii, a petrecut peste vară în Brenstadt în nordul Moraviei și jintă dela stână l'a înșănătoșat pe deplin.

O bursă i-s'a respins, dela lecții a fost concediat și în lovitura asta destul de grea n'a îndrăznit să ceară ajutor dela părinții lui istoviți de putere.

A dus o viață grea.

A plecat apoi la Paris, cu o bursă unde a făcut cunoștința primului Român — Constantin Giorgian.

„Am fost primit totdeauna cu dragoste și simpatie de Români și n'am putut decât să mă revanșez” spune d. I. Urban Iarnic.

„Sunt pe ducă, curmându-se firul vieții mele, nu s'a curmat și firul carierei mele, căci am un urmaș care să aducă la capăt opera începută de mine și acesta e odrasla mea”. „Non omnis moriar”, zice într'un ton mai scăzut, cerând scuze pentru cuvintele-i melancolice.

„Oamenii se duc și „Rom. Jună” rămâne, o să trăiască în viitor, ca alma mater pentru generații întregi.

Fințește apoi, dorind societății veac lung să trăiască și se înflorească mulți ani. Vorbește apoi cunoscuta noastră scriitoare d-na Smara.

„Când, simțirile sunt prea mari, vorbele pier. Privesc, mă uit, și mi-se pare că ne cunoaștem, nu e lipsă de seara de cunoștință, după cum e în program”. Scoțind în relief însemnătatea culturală a acestei societăți, spune, că „ceea ce faceți e înălțător, — e frumos, — să păstrați renumele acestor

stei societăți, să fiți stâlpi de pază a „României June”, să faceți o Românie și mai frumoasă și mai mare”. Închin în sănătatea mamelor d-voastre, cari au știut să vă crească astfel și să dea României astfel de fii”.

Se apropie orele 12 și fiecare așteaptă cu nerăbdare sosirea anului nou. Precis la 12, lămpile se stâng și prin întunec parcă se simte venind anul nou cu un sac de speranțe de mai bine și cu multe promisiuni. Lămpile se aprind, se primește Anul-nou cu bucurie și ovații, felicitările se încrușișază în sală, — din toate părțile auzi — „an nou fericit”.

Vice-presedintele d. Hozan ia primul cuvântul în anul nou, infierează obstacolele ce s-au pus propășirii culturii românești, își ia rămas bun dela anul 1911, anul jubileelor cum zice d-lui și dorește o renaștere intensivă românească. Muncă, tăcere și sinceritate să ne fie deviza și un an mai fericit să ne suradă.

După d. Hozan ia cuvântul părintele sufletesc d. dr. V. Cioban, face prohodul anului vechiu și botezul anului nou.

În cuvinte binesimțite ne amintește de bărbății mari ai neamului, cari au fost pe vremuri sufletul „României June”, să fim mândri, că aici și-au făcut cariera bărbăți, ca Eminescu, Sl..., trebuie să călcăm pe urmele predecesorilor noștri, și să nu uităm și de datoria noastră ca student. Deviza să ne fie: statornicie și muncă.

Astfel a curs timpul în mod liniștit, până la orele 4 noaptea, când ne-am despărțit cu un „noapte bună” și „la revedere mâne”, bătrânii mulțumiți și cu sufletul împăcat, că au retrăit puțin clipe din viața lor cea mai frumoasă, care viața de student, tinerii veseli de momentele plăcute cari la vreme o să fie niște amintiri dulci și încălzite și încurajați prin vorbele domoale și așezate ale bătrânelor.

A doua zi a jubileului „României June din Viena.

A doua zi Duminică la orele 10 $\frac{1}{2}$ s'a servit un Tedeum în capela română din Löwelstrasse și s'au ridicat rugăciuni pentru sufletele repauzaților membri ai „României June”. La orele 12 amiază s'a ținut ședința festivă în sala mare și decorată a palatului dietei țării din Herrengasse, unde a fost mult public ales. Dintre oaspeții mai distinși au fost, Hans Maulus ca reprezentant al ministerului de culte și instrucțiune publică, Excelența Sa, ministrul plenipotențiar al României d. Mavrocordat, Magnificența Sa, rectorul Universității din Viena d. Redlich, Magnificența Sa dr. I. Bogdan, decanul dela facultatea de medicină din Viena d. dr. E. Ludwig, ca reprezentant al primăriei orașului Viena a fost viceprimarul d. Porzer, prof. D. W. Meyer-Lübke, cons. aulic Swoboda, generalul All. Lupu, prof. I. Urban-Iarnic, dr. T. Mihaly, dr. Alex. Vaida-Voevod, dr. Aurel cav. de Onciul, dr. St. C. Pop, cons. aulic Pamfil Dan, cons. de secție Teofil Gramatovici, insp. sup. Iancu Balmoș, doamna Smara, prof. V. Goldiș, dr. Caius Brediceanu, dr. Albu și mulți alții cari momentan nu mi vin în gând. D-nul Voitschi deschide ședința festivă salutând oaspeții și face pe scurt istoricul „R. J.” dela început până în zilele noastre, arătând ideile mari care au purces din această societate, precum a fost ideia înființării unei catedre de limba română în Viena, serbarea dela Putna, congresul studentesc etc., etc. Cred că nu e lipsă de amănunte, având în vedere că în curând apare istoricul „Rom. June” (de domnul G. Gramada).

După deschiderea ședinței festive predă presedintele societății panglica prezidiară dlui Dr. Stere Ciurcu, singurul care dela începutul societății și până azi s'a interesat și se interesează de bunul mers al „R. June”. Dl Dr. Stere Ciurcu mulțumește pentru deosebita onoare ce i-s'a dat din partea „Rom. June” de-a conduce ședința festivă. „Sunt mândru că am fost la botezul „R. June”, că am stat alături de Eminescu și că dela început și până acu n'am dat înapoi niciodată. Lăsați invidia la o parte, respingeți presiunile din

afară”. Arată apoi că scopul frumos al „Rom. June” e internatul societății care e de neapărată lipsă și pe care cred că alături de „Comitetul bisericesc” va fi posibil să-l realizăm cât de curând. Ia cuvântul apoi Magnificența Sa Dr. I. Bogdan exprimându-și dragostea cu care a urmat invitării „R. J.” și se simte fericit să aziste la astfel de serbări de rară ocazie. Aduce omagiile Sale marelui ocrotitor al „R. J.” Maiestății Sale împăratului nostru și iubitului său suveran Carol I, cel mai mare ocrotitor a tot ce e frumos, ce e înălțător, „facă cerni, facă providența ca să-i susție încă mulți ani”. Salută reprezentanții Universității din Viena din partea Universității din Iași și ține o contribuție la istoria medicinii populare române, arătând modul cum se lecoia poporul înainte de a cunoaște medicii și cum vin primii medici din Venetia și Polonia (sub Ștefan cel Mare și Petru Rareș). Vorbind, despre doftoriile băbești spune vorbitorul, cum baba Neașa sau Stanca a întrebuințat masagiul cu cursul pentru dureri de șele, că primul medic care a făcut oficii medicale e cursul, cum întrebuințau moarea de curechi pentru dureri de stomac și cap, un medicament de care s'a folosit și Cato cel Bătrân.

Ne vorbește apoi despre diferite alifuri, băuturi de ierburi și frunze pentru boale grele pe care le beai după o anumită rețetă și te vindecai dacă nu muriai. De exemplu o rețetă a babei Stanca pentru o bubă rea, grăsime de scorpie cu furnici și scoartă de pe pliscul unui cucuș vânat. Vin apoi felurite descântece de dragoste, speriat, ursită și farmecele. „Acesta e un capitol ce constituie un punct de artă, unde se vede dulceața, fragezimea și durerea de care era cuprinsă viața românească. Descântecul sunt o floare de poezie românească. Românilor a plăns de durere, a făcut și o poezie, a plăns de bucurie, a făcut și o poezie”. După d. I. Bogdan ia cuvântul iubitul nostru prieten și reprezentant de frunte al filologiei române d. dr. W. Meyes-Lübke care în cuvinte foarte călduroase și prietenești ne vorbește de naționalism și necesitatea lui, zicând între multe altele „că „naționalismul e idealismul sentimentului”. Aduc apoi omagiile de recunoștință și felicitările cele mai sincere reprezentanților societăților surori.

D. Teicu vorbește în numele soc. surori „Petru Maior” în calitate de presedinte al ei și-i aduce „R. J.” expresiile de dragoste și simpatie din partea surorii din Bpesta.

D. Octavian Tarnavski își exprimă dragostea fraților de muncă din „Junimea” urându-i „R. J.” mulți ani. D. dr. A. de Onciul aduce urările de bine din partea întrunirilor „Bucovina” și „Moldova”. D. V. Marcu felicită „R. J.” cu ocazia jubileului de 40 ani, dorindu-i mulți ani de spor și muncă din partea soc. „Dacia”. Din partea soc. „Carmen Sylva” vorbește d. Cornel Tarnavski. Vorbește reprezentantul soc. ac. a romanistilor germani d. Winkler, d. Bianu aduce omagiile studențimei din Cluj, cu mare însuflețire „R. J.” și-i dorește spor și succes în viitor. D. Bologa felicită „R. J.” de jubileul ei din partea soc. acad. „Concordia” din Iena.

Vorbește apoi d. I. Urban Iarnic despre farmecul limbei curat populare, măestria cu care a știut poporul român să contopească elementele străine. Arată rătăcirea lui Laurian și Massim, că nu ni-a lăsat o icoană fidelă de limbă românească. Dorește, ca mulți să se folosească de producția aleasă a poporului român, să-și ia din averea lor proprie cele trebuincioase și să nu cerșască dela străini.

Ne pune în vedere pericolul neologismelor prea multe, împetrișarea limbii cu ele și lupta crâncenă ce o duce însuși Majestatea Sa Regele contra acestui curent dăunător. Dorește ca „Rom. Jună” să dea focarul unei idei sănătoase, unei limbi în costumul ei național.

Fințește simpaticul nostru vorbitor cu cuvintele de mare însemnătate pentru noi și unica mântuire a noastră cum zice d. I. Urban Iarnic, atât de convins și pătruns de greutatea acestor trei cuvinte „prin noi înșine”.

Aceste trei cuvinte să fie deviza, crezul nos-

**Fabrica de granit, syenit
industrie de marmoră și
ciselare de piatră a lui**

Iosif Nagy
Brașov, str. Fântânei Nr. 50.

primește și execută ori-și-ce fel de lucrări la clădiri, monumente mausoleuri în orice fel de stil. Liferează lucrări de marmoră pentru mobilaturi. În urma modernului aranjament de fabricație, prețuri ieftine. Din depozitul meu bogat de monumente, în care efeptuiesc vinderi în mare și în mic liferez colegilor de branșă și obiecte singuratic, în prețul de fabrică.

tru. Fiind timpul înaintat președintele ședinței festive se vede silit să încheie ședința la orele 3, mulțumind distinșilor oaspeți pentru onoarea ce au făcut „României June” prin prezența d-lor.

Seara, la orele 9 e revelionul „României June”, în una din sălile cele mai spațioase și frumoase din Viena, în „Kursalon”, din Stadt-parck.

Revelionul l-au deschis oaspeții noștri mari, cari n'au lipsit nici în seara asta.

La deschiderea revelionului au urmat următoarele perechi: Magn. Sa d. dr. I. Bogdan cu d-na Meyer-Lübke, d. dr. W. Meyer-Lübke cu d-na Bogdan, d. dr. Stere Ciurecu cu d-na Mihali, d. Pop cu d-na Carp, d. St. C. Pop cu d-na Smara, d. dr. Al. Vaida-Voevod cu d-na Gramatovici, d. Teofil Gramatovici cu d-na Cuparescu, urmând un lung șir de perechi tinere. S'a dansat cu multă animație până târziu în noapte. De amintit ar fi încă drăgălașele costume naționale ale câtorva d-șoare, care din nenorocire nu s'au prezintat prea numeroase în pitorescul costum național. A făcut o impresie foarte plăcută, costumele simple dar artistic lucrate de pădureancă.

(Urmează și ziua a treia).

Din Dej

Comitetul filial din Dej al societății pentru fond de teatru român, — care și în trecut cu cel mai mare zel a cooperat la propagarea culturii naționale, aranjând nu numai în centrul său, ci și în jurul Dejului mai multe reprezentații teatrale, — anul nou și la început în signul activității cu aranzarea unei serate teatrale în 1/14 ianuarie — ziua de anul nou — făcând publicului român din Dej și jur pe lângă sărbătorirea zilei acesteia și o sărbătoare culturală, ce s'a văzut și deacolo, că sala reprezentației a fost tixită de public, care cu plăcere și însuflețire a ascultat programul bogat și variat.

Serata sa început cu colinda „O ce veste minunată” de G. Dima, predată fiind cu precizie de corul mixt al „Filialei” sus amintită. Corul acesta ocazional improvizat sub conducerea cunoscutului muzicant dr. Leonida Domide cu pășirea aceasta primă, deja a arătat, că materialul său câtva mai întăritar putea efepții orice recerintă muzicală: deci e o dorință comună, că corul acesta improvizat să se stabilească și să-și continue activitatea.

Colinda a urmat-o „Casa veche” și „Înainte de pauză” comedii câte într'un act, predate de d-șoarele Zinuța Rusu, Mărioara Bodea, Anuța Cherebeș și d-nii Ștefan Rebreaan, dr. Valer Hango, Augustin Mureșan, Victor Mihali, Victor Micșă, Benedict Rusu și Vasile Pop, cari cu toții au produs un joc peste nivelul obicinuit al diletanților. Mai ales d-șoara Bodea a dovedit un rutin deosebit și o atare desteritate a predării, ce numai dela actori profesionați se poate aștepta și d-șoara Rusu a excelat cu jocul ei natural și personalitatea-i drăguță; iar dintre domni Victor Mihali, Victor Micșă și St. Rebreaan sunt de apreciat ca diletanți exercitați.

Intre piesele teatrale dnul dr. Iosif Boca a delectat publicul prin excelenta recitare a câtorva „Anecdote” de Speranță.

A făcut mare impresie în pauză clasicul și însuflețitul toast al dlui protopop Ilariu Borog, președintele despărțământului Dej al „Asociațiunii”, care între altele cu cuvinte alese a apreciat zelul și neoboseala cu care conduce vrednicul președinte al filialei „Societății pentru fond de teatru”, dr. Liviu Micșă toate reprezentațiile și al cui merit e succesul ce-l câștigă filiala Dej al „Societății pentru fond de teatru” la toate reprezentațiile ei.

Altcum reprezentația aceasta a dat nouă dovadă, că viața socială din Dej și jur — ce abia de câțiva ani s'a început — a crescut într'atăta, că Dezul deja se poate numi adevărat centru românesc.

Dej, 1912 ian. 16 n.

P.

Telegramele de felicitare

la jubileul de 40 de ani al soc. „România Jună” din Viena

Sibiu. — În preajma jubileului ce serbați, ca o veche aderentă a „României June” sunt fericită a vă putea felicita și a vă ura progres. Întru toate, iubirea de neam să vă conducă.

Emilia dr. Rațiu.

Văleni. — Peste hotarul oprit mie vă urez să rămâneți un centru de solidaritate națională și culturală pentru românii cari împiedecați de a învâța în România, caută acolo cultură și nu trebuie să găscască desnaționalizare.

N. Iorga.

București. — Vivat, crescat, floreat „România Jună” din secol în secol.

D. Onciul.

Cernăuț. — La jubileul de 40 ani, aduc primei societăți academice române din vechea Vindobona, cele mai vii felicitări urând progres strălucit în folosul neamului.

Saghin, rector.

Băsești. — Felicitări călduroase din prilejul ubilar. Doresc bravei societăți spor și înflorire.

Gheorghe Pop de Băsești.

Cernăuț. — Neputând veni la serbare, transmitem felicitări sincere și dorința pentru un viitor strălucit.

Hormuzaki, Isopescul-Grecul, Simionovici.

Arad. — Luăm parte cu gândul și inimile noastre la sărbătoarea jubilară a „României June” în care și-au petrecut anii de junie atâția bărbați de seamă ai românilor de pretutindeni.

„Românul”.

Brașov. — Salutăm societatea în aceste zile memorabile și îi urăm prosperare.

„Gazeta Transilvaniei”.

București. — Urând prosperitatea bătrânei „România Jună” pentru ajungerea idealului formulat ca motto, societatea studenților macedo-români îi dorește viață lungă.

Președinte: Zega.

Cernăuți. — Imprejurări neprevăzute ne rețin dela participare, însă sufletul nostru este în mijlocul domniilor voastre și vă strigă: Muncă și tărie pentru un viitor vrednic de frumosul trecut al „României June”.

Academia ortodoxă.

Sibiu. — Impărtășind bucuria voastră fraților, dorim „României June” cele mai splendide succese în viitor.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna”.

Blaj. — Imprăștiati pe acasă, numai în acest chip putem lua parte la serbările voastre, socotindu-ne împreună prăznuitori.

Societatea Inocențiu M. Clain.

Cernăuți. Deși departe suntem alături de voi, iubitorilor frați, la serbările jubilar, intrunind strigătele: Vivat, crescat, floreat in aeternum societatea soră „România Jună”.

Societățile stud. „Bucovina” și „Moldova”.

Brașov. Departe de înălțătoarea serbare urez „României June” să rămână jună dealungul veacurilor.

Maria Baiulescu.

Cernăuț. Dank für Einladung. Beste Glückwünsche.

Professor Roschmann.

Cernăuț. Regret că nu pot participa la serbările jubilar. Rog primiți felicitări sincere, do-

rind viitor strălucit valoroasei societăți, spre binele neamului. Mulți ani!

Alexandru Hormuzaki.

Cernăuț. La aniversarea a 40-a de existență transmitem urările cele mai călduroase.

Prof. Vasile Turnavschii.

Prof. Clement Popovici.

Brașov. Vivat, crescat, floreat societatea jubilară.

Virgil Onițiu.

Brașov. Salut cu toată căldura inimei mele falnica societate. Facă ceriul din toți membrii ei tot mântuitori ai oropsitului nostru neam românesc.

Dr. Saftu, protopop.

Bistrița. Vivat. „România Jună” jubilantă, factorii și oaspeții ei, pururea simbol viu de conlucrare a fraților de pretutindeni.

Familia dr. Tripion.

Cernăuț. La serbarea voastră vă felicită din inimă al vostru

Nicu Turcan.

Cernăuț. Felicitări cordiale la jubileu, mai cu seamă însă la idea alumneului. Ajute cel de sus realizarea ei.

Pridie, viceprezident de tribunal.

București. Suflet din suflet românesc „România jună” trăiască, crească și înflorească spre binele și fericirea neamului.

Inginer Cumanescu, fost președinte.

Cernăuț. Regret că nu pot fi în mijlocul D-Voastre.

Vă salut din inimă cu prilejul serbării jubilar și doresc „României June” împlinirea nobilelor ei aspirații spre folosul și fala neamului românesc.

Inginer Popescu.

București. Cu sufletul între voi, vă urez prosperitate, izbândă deplină și viață lungă.

Voitești.

Cernăuți. — Sincerile mele felicitări la jubileul de astăzi.

Cornel Tarnowiecki.

R.-Vâlcea. — Impărtășind cu voi bucuria urăm societății pe care o sărbătoriți, viață îndelungată.

Ionescu, dr. G. Balabah, profesor.

Azuga. — La a 40-a aniversare urez prosperitate și lungă durată. Trăiască toți dela această serbare.

Vasile Lazurea-Lazareanu, lector.

Cernăuți. — Trăiască neadormita sentinela românească în Viena „România Jună” întru fala întregului neam.

Profesorul Rabener.

București. — Societatea studenților teologi din regat vă asigură că participă cu inima la mărețul jubileu al societății „România Jună”, urându-i existență îndelungată și realizarea frumosului ei scop.

Președinie Ioan Negoită.

București. — Crescat, floreat, spre mărirea neamului românesc.

Doctor Zoe.

Cernăuți. — Doresc din inimă ca societatea jubilară să aibă parte de succese strălucite și pe viitor să crească și să înflorească tot mereu spre bucuria neamului românesc.

Profesor dr. Teodor Turnavschii.

Viena. — Mulți ani înainte!

Lucia Popovici.

Cluj. — Atât la jubileul de 40 ani cât și pentru viitorul „României June” rog primiți sincerile mele felicitări.

Arhitect Cezar Popovici.

Am onoarea a aduce la cunoștința P. T. public, din loc și jur, că am deschis în Arad strada Deák-Ferenc Nr. 8 **Croitorie de haine civile și un'forme după cerințele de azi.** Pregătesc după măsură, comande de tot felul ca salon, sport, militare și uniforme de sărbătoare ungurești, după moda cea mai nouă, execuția cea mai elegantă, prețuri convenabile. În urma cunoștinții speciale, după o prăcă de 15 ani sunt în poziția să satisfac pe deplin cele mai delicate dorințe sub orice formă. Depozit permanent de stofe, stând în legătură cu cele mai renumite fabrici din țară și străinătate. Comandele din loc și jur le efepuesc în cel mai scurt timp și la dorință mă prezint în persoană atât în loc cât și în provincă. — Cer sprijinul Onor. P. T. public din loc și jur și rămân

Cu deosebită stimă:

GIANOTTI NÁNDOR

Croitor civil și de uniforme.

ARAD, Srt. Deák-Ferecz 8 a

Rădăuț. — Profesorii români ai gimnaziului rădăuțean vă urează la jubileu și anul nou tot binele. Vivat, crescat, floreat românimea toată.

Bodnărescul, Candrea, Cătarinciuc, Aurel Chelariu, Ioan Chelariu, Hahon, Isopescul, Mahr, Șotropa, Ti-ron, Urmă, Vicol.

Brașov. — Urări de bine și prosperare.

Silvestru Moldovan membru emeritat.

Cernăuț. — „României June spor spre a ne da bărbați devotați patriei, neamului și bisericeii.

Profesor Gheorghiu.

Cernăuț. — Felicitări cordiale harnicilor pioneri culturali.

Profesor dr. Cuparenco.

Falcău. — La serbarea jubileului de 40 ani trimit și eu omagiul felicitărilor mele cordiale, zicând vivat, crescat, floreat „România Jună” pentru împlinirea idealelor mărețe.

Inginer silvic Bartoi.

Goerz. — Vivat, crescat, floreat falnica jubilitate.

Teleagă, Dorotei.

D. Sever Bocu et Cie. băeți de spirit

Deșteptăciunea d-lor Bocu și Cia face minuni.

Dupăce au nimerit-o ca Ieremia în gard cu autorul articolului „Scriitorii și Politica”, astăzi revin cu o rectificare. Dar fiind băeți de spirit ca să salveze aparențele, „iubiții amici” o iau pe tonul zeflemist, mănuit cu atâta îndemănare de d. Sever Bocu și spun, că au judecat pe baza confuziei de idei și a lipsei de spirit ce caracterizează aceste articole.

Vedeți, noi niciodată nu ne-am plâns de d. Bocu Sever, că e confuz în ceace scrie și că ar fi lipsit de spirit. Lumea spune, că nu poate exista confuzie de idei la d. Bocu et Cie. pentru că nu au idei.

Și mai spune lumea, că procedarea aceasta a d-lor Sever Bocu et Cie. este o șiretenie. Dacă „iubiții amici” la orice discuție de idei, declară, că e confuz și că nu înțeleg, cât timp fiecare înțelege, este pentru că și-au intelectualismul lor la Lipova și prin cafenele și alte localuri, „și deh” un băiat deștept nu poate mărturisi ușor, că nu e în stare să priceapă și trebuie să caute alte motive:

Dar noi știm că lumea întotdeauna a fost ingrata față de d. Sever Bocu et Cie.

Și ca să spunem adevărul a fost nedreaptă și cu noi.

Iată d. Sever Bocu et Cie. de atâta amar de vreme se căznește să convingă pe cititorii săi că cei dela „Românul” sunt niște ignorați. Că d. Aurel Popovici, Al. Vaida, Aurel Vlad și însfârșit toți colaboratorii noștri, scriu confuz, nu poți să-i înțelegi, sunt lipsiți de spirit.

Iar noi la rândul nostru, spre a face mai mult credit „iubiților amici”, le recunoaștem toate calitățile. Nu e articol unde să nu laudăm înalte însușiri intelectuale ale dlui Sever Bocu et Cie. Din „mult inteligentul director al Tribunii” nu-l mai scoatem.

Ei bine închipuți-vă nedreptate.

Publicul nu voeste să ne creadă nici pe noi nici pe d. Sever Bocu.

— Ziarul „Românul” se află de vânzare în București la Mihail Vlad proprietarul chioșcului de cărți și ziare, — Calea Gri-vița.

Invitare la abonament

In 1 ianuarie v. a. c. se împlinește anul dela apariția acestui ziar. Cititorii pot să-și facă acum icoană despre chipul, cum am înțeles noi rostul unui ziar politic românesc. Nu voim să fim înșine judecători.

„Românul” este organul de publicitate al comitetului național român. Nu reprezintă coterii, nici grupări, nici interese personale. „Românul” reprezintă exclusiv interesele partidului național român.

Era o imposibilitate, ca partidul național român să nu-și aibă organul său. Și ar fi un semn de mare slăbiciune a acestui partid, dacă ziarul, care este pus numai în serviciul cauzei naționale a neamului românesc, nu ar afla sprijin la aderenții partidului național.

Nu ne putem plânge de lipsa acestui sprijin. In decursul unui an numărul abonaților noștri atinge cifra de *trei mii*. Numărul acesta însă nu este suficient. Un ziar mare cum este „Românul” necesită sacrificii materiale foarte mari.

Comitetul național a adus sacrificiile acestea în buna nădejde, că ele vor fi spre binele neamului nostru, care la rândul său va veni și dânsul întru sprijinirea tendințelor curate ale comitetului național român.

Redactarea ziarului s'a făcut cu cea mai mare îngrijire.

Voim să fim înțeleși de toți românii din Ungaria și Ardeal și pentru aceea grijim mai ales, ca limba acestui ziar să nu se depărteze prea mult de graiul poporului nostru. *Ținta noastră este, ca, afară de politică, „Românul” să ofere cititorilor săi distracție nobilă, învățatură în cele economice, lumina în afacerile sociale și informație despre ceace se petrece în lume.*

Cu multă satisfacție sufletească putem constata, că în această grea muncă a noastră am aflat sprijinul multor bărbați și femei distinse din viața noastră publică.

Partea politică a ziarului nostru este condusă și scrisă de bărbați, ca: *d. A. D. Xenopol, dr. Iuliu Maniu, dr. Alexandru Vaida-Voevod, dr. Aurel Vlad, Ion Gorun, dr. Victor Bontescu, dr. Stefan C. Pop, dr. Aurel C. Popovici, Vasile Goldiș, dr. Voicu Nițescu etc.*

Ziarul nostru ține coresp. stabili în *Budapesta, Viena, București, Cernăuț, Iași, Roma, Londra, Berlin, Paris* și are corespondenți în toate centrele românești din patrie.

In partea literară cititorii noștri au putut întâlni numele fruntașilor scriitori români: *I. L. Caragiale, Gheorghe Coșbuc, Petru Dulfu, Horia Petra-Petrescu, dr. I. Broșu, M. Beza, Al. Cazaban, Dim. Nanu, Maria Cioban Ecaterina Pitiș, Aron Cotruș, Roza Covrig, Cornelia Langu, etc.*

Afară de foiletonul zilnic, am înființat o rubrică permanentă pentru *litere, științe și arte*, la care colaborează mai mulți distinși bărbați literați și de științe (*I. Corbu, V. Gilu, dr. Al. Bogdan ș. a.*). Dăm apoi regulat și *nuvele mai mari și romane*, iar dela 1 ianuarie v. se va publica celebrul roman *Suflete moarte* de Gogol.

Am dat o îngrijire deosebită *părții economice*, care este condusă de bărbați specialiști. (*G. Todica, V. Madgearu, Const. Băila și alții*).

La *Cronica feminină* colaborează dame de înaltă cultură literară („Românca”, „O mamă”, Neli Cornea, Aurelia Pop etc).

Am deschis apoi în numărul nostru de duminică o *rubrică permanentă de șach*, care este asemenea condusă de specialiști.

Ne vom nizu, ca „Românul” să ajunge în o asemenea perfecțiune, ca să suplinească ori-ce ziar străin și să se poată încuibă în toate casele românești prin înșasi valoarea sa.

In scopul acesta cerem acum la începutul anului al doilea sprijinul publicului românesc și rugăm pe toți aderenții sinceri ai partidului național român să aboneze „Românul”.

Abonamentul este:

Pe un an	28.— cor,
Pe ½ de an	14.— „
Pe 3 luni	7.— „
Pe 1 lună	2.40 cor.

Pentru România:

pe 1 an	40 franci
pe ½ an	20 „

Abonamentele, inseratele și toate scrisorile referitoare la administrarea ziarului se vor adresa Administrației „Românul” — Arad (str. Zrinyi nr. 1'a), iară scrisorile referitoare la partea redacțională se vor trimite: *Redacției ziarului „Românul” — Arad (str. Zrinyi nr. 1'a).*

Rugăm pe toți aderenții partidului național român, să inziste, ca toate casinele, restaurantele și cafenelele, cercetate de dânsii, să aboneze ziarul „Românul”.

Redacția și administrația ziarului „Românul”.

Războiul italo-turc

Italia și tripla alianță.

Roma. — Profesorul *Guido Bacceli* scrie în ziarul „Messagero”, că vecinicile suspicțiuni ale credinței Italiei pentru tripla alianță de către presa străină dovedesc că dincolo de Alpi caracterul italienilor nu e cunoscut. Italia nu va tăgădui tripla alianță, căci aceasta dă Italiei forța să-și afirme puterea în concertul popoarelor.

Ciocnre între trupe italiene și beduini.

Benghazi. — O jumătate regiment de cavalerie trimis în recunoașteri, a avut o ciocnire cu grupe de beduini. De partea italienilor a fost 1 rănit. Inamicul a avut 5 morți.

Tureii deprimați.

Roma. — Din Tripolis se anunță, că nimicirea flotei turcești din marea Roșie a deprimat cartierul general turcesc, de oarece acesta aștepta înțăriri dela flota turcească.

Misiunea trimisă la șeful senussilor pentru a cere ajutorul acestora, a rămas de asemenea fără rezultat.

Un vapor francez atacat de canoniere turcești.

Paris. — Ziarele află din Marsilia că vaporul poștal *Ianai* aparținând mesageriilor maritime, în ziua de 8 ianuarie st. n. puțin în urma plecării lui din Smirna a fost atacat cu lovituri de tun de mai multe canoniere turcești fără a fi lovit. Căpitanul semnalând numele vaporului, canonierele se retraseră. Ambasadorul francez la Constantinopol a făcut reprezentări către ministrul de externe.

Senussi declară războiul sfânt.

Constantinopol. — Marele șeic al senusilor, *Ahmed el Șerif*, a lansat o procla-

mașine prin care exaltează legăturile de solidaritate ce trebuie să unească pe toți musulmanii împotriva dușmanilor imperiului otoman și prin care, anunțând în mod oficial că declară războiul sfânt contra Italiei, invită toate triburile și pe șeicii arabi să ia parte la acest război.

Această proclamațiune a produs o vie impresie printre musulmanii africani, cari au început să se înarmeze cu mare grabă.

Relațiile turco-muntenegrene.

Constantinopol. — Răpunzând reclamațiunilor făcute de Poartă, ministrul de externe al Muntenegrului a asigurat pe ministrul Turciei la Cetinge că regele ține foarte mult ca să continue a întreține bune relațiuni cu Turcia și că concentrarea de trupe la frontiera otomană nu are nici un scop ostil.

INFORMAȚIUNI

Arad, 20 ianuarie n. 1912

Administrația ziarului nostru fiind peste măsură împovărată cu lucrările pe cari le reclamă începutul noului an, nu s'a putut răspunde în grabă fiecărei cereri.

Cerem scuze abonaților noștri pentru unele întârzieri în îndeplinirea îndatoririlor noastre.

Chestia cretană. Ziarele turcești spun, că Poarta a făcut demersuri pe lângă puterile protectoare ale Cretei contra hotărârii camerei cretane de a suprima lefurile deputaților și funcționarilor musulmani cari nu vor să facă cauză comună cu creștinii.

Puterile ar fi răspuns că această hotărâre nu va fi nici odată executată.

O profetizare a războiului italo-turc. Pe bordul yachtului capturat de italieni cu prilegiul luptei navale dela Konfuba, s'a găsit un calendar arab din anul acesta în care se află tipărită următoarea profetizare:

„In anul acesta sultanul va pierde două provincii.

Italianii vor avea un doliu mare, dar pagube nu vor suferi.

Tinerimea română din Cheveresul-mare aranjează în 720 ianuarie 1912 (ziua de s. Ioan) în localitățile școlii gr. or. rom. Concert urmat de teatru și joc, cu următorul program: I. Vidu: „Nainte Române“, cor de bărb. V. Vlad: „Neguțatorul și nărodul“, dialog, predat prin I. Iovineca și P. Blidariu. C. Savu: „Doina ciobanului“, cor de bărb. cu solo, susținut de P. Ghercea. E. Suciu: „Țiganul cătană“, comedie originală într'un act, predată prin P. Coșariu. P. Micșa, N. Cerna, I. Ionescu și doi puradei. C. Porumbescu: „La un nor“, cor de bărb. Gh. Coșbuc: „Un cântec“, declamat prin Ioan Micșa. C. Porumbescu: „Sunt arboros“, cor de bărb. În pauză se vor juca: Călușerul, Băntuța și câteva Hore naționale.

„Diplomație și pregătirea de război“. Sub titlul acesta a apărut în Viena, dupăcum se susține scrisă de „un personaj militar foarte înalt, o broșură, în care autorul arată divergențele între politica externă și între cea militară a monarhiei în secolul trecut și accentuiază, că în timp de pace ignorarea pretențiunilor militare este strâns legată de politica externă pasivă și că ministrului externelor, care face politică de pace, delegațiunile îi dau vot de încredere, ziarele îl preamăresc, iar guvernele statelor străine, cari voiesc o cât mai lungă durată a pasivității, îi exprimă sentimente de recunoștință.

Însă viitorul inamic țese pânza minciunilor pe seama diplomației noastre. Autorul acestei broșuri spune, că diplomația noastră trebuie să lucreze în bună înțelegere cu comandamentul militar și e târziu, când ministrii externelor demisionează înainte de război. Faptul acesta dovedește, că neînțelegerile dintre comandamentul militar și dintre ministrul de externe devin tot mai acute.

Convocare. Onorații membri ai „Reuniunii de înmormântare“ din Poiana (comitatul Sibiiului), prin aceasta sunt invitați a participa la a IV-a adunare generală ordinară, ce se va ține la Duminecă în 28 ianuarie st. n. 1912, în sala cea mare a școlii din loc. Începutul la 3 oare d. a. program:

1. Deschiderea adunării. 2. Prezentarea rațiunii pe anul de gestiune 1911, aprobarea actelor și darea absolutului. 3. Primirea de membri noi. 4. Eventuale propuneri. 5. Închiderea adunării.

Poiana, la 15 ianuarie 1912, Romul Vraciu secretar, Nicolae Dobrotă m. p. director.

Necrolog. Cu inima frântă de durere anunțăm trecerea la cele eterne a iubitei noastre *Leția Popovici născ. Todescu* protopopeasă gr.-or. rom. întâmplată la 17 ianuarie 1912, după lungi și grele suferințe, împărtășită fiind cu sf. Taine. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'au așezat spre odihnă eternă în cimitierul bisericii gr.-or. din Geoagiu-suseni, vineri, în 6/19 ianuarie a. c. Jalnica familie.

Odihnească în pace.

Meseriașii români din Brad invită la seară literară, urmată de reprezentatie teatrală și dans care va avea loc la 11 februarie 1912 st. n. în otelul „Hungaria“. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăcelilor meseriași români din Brad.

Târgul de vite în Szászsebes va fi în 26, 27 și 28 și târgul de mărfuri în 29 ianuarie.

Mare incendiu în Japonia. Din Tokio vine știrea, că un mare incendiu a distrus la Osaka 5298 de case. Mai bine de 30 mii de oameni au rămas fără adăpost.

Grătierea camelotrului Ray Lacour. Din Paris se anunță, că președintele Fallières a semnat, după propunerea lui Ariand grătierea camelotrului Ray Lacour care a fost osândit în 1910 la 3 ani de închisoare pentru violențe asupra lui Briand când s'a făcut inaugurarea monumentului lui Jules Ferry.

Încercarea de sinucidere a unui sion. Spionul englez Trench, deținut în închisoarea fortăreței din Glatz, a încercat să se sinucidă spânzurându-se. Încercarea n'a răușit, Trench fiind surprins la timp.

„Revista politică și literară“ va apărea de două ori pe lună. La sfatul stăruitor, ce ne-a venit din nenumărate părți, am hotărât să scoatem pe viitor „Revista politică și literară“ de două ori pe lună. Din luna martie (semestrul al doilea al anului IV. de apariție) „Revista politică și literară“ va apărea deci regulat în 1 și 15 a fiecărei luni.

Ni-se realizează astfel o veche dorință, căci în serviciul scopului ce ne-am propus prin întemeierea acestei foi, nu vom mai fi ținuți să tratăm numai în linii mari chestiunile, cari ne privesc, ci le vom putea privi mai deaproape și vom putea fixa mai cu deamănuntul și mai cu înlesnire toate momentele, cari pot avea vre-o înrăurire asupra dezvoltării noastre culturale-politice.

Excelenta grupă de scriitori, care și până astăzi ne-a onorat cu scrisul său, ridicând mult nimbul acestei reviste este credem o garanță suficientă, că pe viitor — în condiții mai prielnice — vom ști să mulțumim și mai mult așteptările cititorilor noștri și vom face astfel un însemnat pas înainte în atingerea țintei, ce ne-am luat.

Se vor face multe îmbunătățiri în redactarea foii și vom lărgi mult câmpul cercetărilor noastre.

Dela început revista va fi provăzută cu co-

perță, care va fi artistic lucrată de apreciatul nostru pictor d. *Flaviu Domșa*.

Voiind să punem un deosebit pond și pe partea literară, aceasta va fi îngrijită pe viitor cu deplină competență de vechiul nostru colaborator, d-nul *Al. Ciura*.

Lunar von da câte un adaus muzical, care va fi compus și îngrijit de distinsul nostru compozitor d. *Jacob Mureșanu*.

Asemenea vom introduce pe rând și ilustrațiuni în corpul revistei noastre

Formatul va rămânea neschimbat, dar va apărea fiecare număr pe 24 pag.

În schimbul tuturor acestor modificări costul abonamentului se va urca numai cu patru coroane anual, fiind astfel costul abonamentului pe un an: 16 cor. pe 1/2 an: 8 cor. Pentru învățători și preoți pe un an: 12 cor. pe 1/2 an: 6 cor. În România și străinătate 25 cor. pe un an.

Toți acei primitori ai revistei însă, cari până la 1 martie st. n. achită costul abonamentului pe un an întreg, vor primi revista pe *acest an întreg de apariție* cu prețul de până acum.

Blaj, 15 ianuarie 1912.

Redacția „Revistei politice și literare“.

Căsătorie. Anunțăm cu deosebită plăcere căsătoria d. *Ștefan At. Oprcanu*, a fostului nostru coleg de redacție, nou alesul capelan al Coadului-sârbesc cu dșoara *Florica Damian* din Toracul-mic care va avea loc în 8-21 ian. 1912 în biserica ort. rom. din Toracul-mic.

— D. *Iuliu C. Halmăgianu* nou alesul preot la Vălcani și simpatica d-șoară *Anuța I. Vuculescu*, fiica diaconului Iosif Vuculescu din Șeprenș, își vor serba cununia în 10-23 ian. a. c. în biserica ort. rom. din Șeprenș.

Dorim tinerelor perechi viață lungă și fericită.

Concurs. Pentru conferirea alor 20 locuri libere la „Masa studenților academici Dr. Aurel Mureșan“ din Cluj, sunt a se înainta petițiile până în 25 ianuarie 1912 n. la domnul rector al mesei Petru Simu, Cluj, Jókai utca 6. Petițiile au să fie însoțite de următoarele documente: a) indice sau atestat de maturitate, b) atestat despre starea materială proprie a părinților precum și despre numărul membrilor familiei, c) declarațiune dacă au vre-un stipendiu sau nu. Beneficiarii din semestrul prim, cari au satisfăcut condițiilor vor fi preferați. Direcțiunea institutului „Economul“.

Nou avocat român. Primum următorul anunț: Am onoare a vă aviza, că mi-am deschis cancelaria advocațională în comuna *Crasna* (strada din dosul judecătoriei reg). Cu deosebită stimă: Dr. Augustin Pinteș, avocat. Felicitări.

Dr. Iuliu Morariu avocat în Gherla a trimis 20 cor. pentru muzeul asociațiunii, ca rescum-părarea felicitărilor de anul nou.

D-na Harrison. William Harrison, un american multimilionar se preumbla acum două luni pe una din străzile New-Yorkului, când deodată îi atrase atenția un tablou expus la vitrina unui magazin de vechituri. Tabloul reprezintă o blondă de o rară frumusețe. Multimilionarul nostru, fascinat, intră în prăvălie, depuse un pumn de aur și apoi se interesă cine e pictorul și ce model a avut. După multe cercetări și variate peripeții, modelul fu găsit. Blonda ședea într'un orașel de pe malurile lacului Ontario. Azi, fermecătoarea blondă este d-na Harrison și este una din cele mai frumoase și elegante americane.

Mare incendiu la Neapole. La palatul San-Giacomo din Neapole a izbucnit un mare incendiu, care n'a putut fi stins decât după 27 de ore de sforțări. Au ars 21 de săli cari serveau pentru birouri.

Arestarea unei bande de falsificatori de monede. Poliția din Odessa a reușit să aresteze o bandă compusă din doi ruși, un sârb, un bulgar și un turc, cari fabricau bancnote sârbești. S'a sta-

In interesul propriu aranjată cu gust, corespunzătoare de crăcin obiecte pentru ornamente și de folos, în **Mare depozit în rame pentru fotografii, pe cari le pregătesc cu preț ieftin.**

recomand onor. public să privească expoziția din cele mai moderne depozit foarte mare.

FISCHER MÓR comerciant de lămpi de porcelan și obiecte pentru ornament.

Arad, Piața Andrásy Nr. 20.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 508.

bilit că această bandă a pus în circulație bancnote de peste 30000 dinari.

Agitația din Albania. După știrile sosite din Albania superioară se crede, că se vor putea evita războaiele ce se plănuiesc pentru la primăvară. Guvernul lucrează în acest scop să-și asigure concursul arnăuților mahomedani.

Astfel valiul din Ueskueh, Mahzarbey, a avut tratative cu mai mulți șefi de arnăuți. Un foarte popular ulema albanez va face propagandă dinastică sfătuiind poporul să respingă instigațiile streinilor.

În sfârșit numirea pașei Kara Said ca comandant de corp la Kassova se socotește ca o lovitură foarte abilă, de oarece acest pașă e foarte simpatizat de arnăuți cari îl cunosc ca funcționar drept.

Din sursă turcească se zice, că comisiunea de anchetă a izbutit să constate nevinovăția autorităților și mahomedanilor și că totul se datorește comitetului revoluționar bulgar care proiectase exasperarea turcilor împingându-i la excese anticreștine pentru a provoca astfel intervenția Europei.

Avizi! Fiecare român de bine, care are lip. și de mașini agricole, motoare cu benzină ferării arme, etc., să cerceteze firma românească *Frații Burza din Arad*, (Borossbényi-tér). Sprijiniți pe Români!

x Grăbiți și cumpărați dela Korányi în piața Libertății, ghețe, pălării și alți articoli de modă pe lângă prețuri enorm de ieftine, cari se vor vinde numai scurt timp.

Ultima oră

Pentru mandatul dela Făgăraș.

Lupta electorală victorioasă a românilor făgărășeni, cari la alegerile dietale trecute au cucerit pentru prima dată cercul orașului Făgăraș, alegând contra guvernamentalului Werner pe candidatul partidului național român: d. dr. *Nicolae Șerban*, — a avut ca urmare răsbunătoarea urzire a vr'o treisprezece procese de presă, de agitație, de calomnie etc., contra alesului românilor.

Noue din aceste procese s'au și terminat deja pedepsit fiind dr. N. Șerban cu 1600 cor. amendă în bani și două luni temniță. Într'un *singur caz* a fost achitat. În 5 și 6 februarie c. n. se va mai per-

tracta încă două procese din seria celor treisprezece la curtea cu jurați din Mureș-șorhei, iar cele două din urmă vor veni la rând mai târziu.

Îi gratulăm d-lui deputat dr. Șerban de dragostea cu care-l onorează patrioții.

POȘTA REDACȚIEI

D-lui P. Petrescu—Milano: Viale Ludovicei 43. Viena: IX Spitalgasse 9, II. 20. Roma: Frascati, Via Mentana 26.

P. H.—Budapesta: Adresa d-lui A. C. Popovici: București str. Biserica Popa-Chițu 19.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

M. J. Petromány. Cu poșta de azi am primit 14 cor. 20 fil. ca abonament,

Bibliografie

—x—

La Librăria diecezană din Arad se află de vânzare:

Carlyle Th., Eroii	2.—
Panfile T. Țărișoare de aur	—30
Anestin V., În lumca spiritelor, istoria manifestațiilor spiritiste	—60
Carlyle Th. Munca, Sinceritate, Tăcere, pagini alese	—30
I. Stanca: Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată	1.—
Dr. Ghibu O.: Despre educație	1.50
Andreiev L., Anatomia, piesă, pentru care Sinodul rus l-a escumunicat pe autor din biserica creștină	—60
Demetriad M., Renegatul	—30
Chendi Il., Portrete literare	—30
Organizațiunea învățământului popular din Ungaria de dr. Baló I., trad. de dr. P. Pipos	3.—
Istoria pedagogiei de dr. P. Pipos	4.—
Herbart și educația prin instrucțiune de Herbart	—60
Curs practic de lucru manual cu figuri explicative de Fl. Iliosa	—60
Elemente de pedagogie de Conta-Kerubach	4.—
metodică	3.—
Dr. Nestor Șimon: Vasile Nașcu, viața și faptele lui în legătură cu luptele grănițerilor năsăudeni pentru asigurarea averilor și fondurilor grănițărăști	6.—
Lovinescu E. Scenete și fantazii	1'50

Princesa Elena de Racovița Furiile amorului	1'20
Flacăra nr. 1, 2, 3, 4, și 5 a	20 fil.
Psihologia precedată de Somatologie și urmată de logica elementară de dr. Pipos	2.40
Dr. Onișor V.: Legiuirea țării noastre	1.—
N. Iorga: Generalități cu privire la studiile istorice	—50
— Studii și documente cu privire la Istoria românilor, vol. XX	10.—
— Partea românilor din Ardeal și Ungaria în cultura românească. Influențe și conflicte	—30
Brătescu-Voinesti, Neamul Udreștilor, schițe și nuvele	—30
Zamfirescu D., Lydda, nuvele	—60
Farfaut,	—30
Gorki M., Scene din viața vagabonzilor, trad. de Carp	—60
Păcurariu I.: Elemente de estetică	1.20
Sărbătorirea profesorului N. Iorga cu ocazia împlinirii a 40 ani de viață. Câteva articole din ziare și reviste	—40
Pavelescu C.: Poezii	3.—
Metodica Matematicii de Gh. V. Costescu	5.—
Metodica limbii române de Gh. V. Costescu	5.—

La comanda să se alăture și pentru porto postal 20 fileri de fiecare carte.

Redactor responsabil: **Atanasu Hălmăglan.**

Dr. Brutus Macaveiu

medic univ. specialist în morburile femeiești ord. 9—11, d. a. 3—5.

Timișoara, Koskuth-tér Nr. 2, etaj. 2.

Telefon Nr. 11—68.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern.

Supraveghiere medicală continuă (constantă). Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Bulevardul Ferencz-körut 29.

Director-șef: **Dr. A. Cozmuța.**

Consultanți dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Telefon 88—99.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMÂN)

Cântul întâi

Reședința guberniei

(5)

— Urmare —

După ce își luă mantaua, străbătu în trăsura lui două uliți de o lărgime respectabilă, luminate de slaba licărire căzând muribundă din câteva ferestre de case cari păreau a fugi, în mână cu un felinar cu care poți vedea fără a fi văzut. În schimb, palatul guvernatorului, era luminat de sus până jos ca pentru un mare bal. Casei cu felinarele aprinse, jandarmi la intrare, chiote de surruții, nimic nu lipsia din ceea ce trebuie unui palat prefectural.

Intrând în salon, Cicikof trebui să lipească câteva timp din ochi, atât era de puternică lumina făclilor, a lămpilor și strălucirea gătelei doamnelor. Încăperca era plină de lumină. Hainele negre fluturau ici și colo, răslețe și în roiu, cum se văd muștele îngrămădiindu-se pe un frumos zahăr rafinat vara, într'o lună caldă de Iulie, când bătrâna, gospodină îl pune în bucăți înaintea unei ferestre deschise

înapoi; copiii casei se strâng împrejur și urmăresc cu curiozitatea vie a vârstei lor mișcarea. asprelor mâni ale bătrânei, care ridică și isbește ciocanul de bucățile pe care le reduce în mici cuburi neregulate, iar escadroanele aeriene manevrează îndemănatec din mătasa aripelor lor în curentul de aer, se lasă îndrăsnete pe masă ca adevărați oaspeți, și, profitând de miopia gazdei lor și de soarele care îi rănește vederea, se năpustesc, unele asupra grămezei de cuburi fabricate, iar celelalte prin galeriile pe cari le formează grămada bucăților mari de fărâmat. Îndestulate, fără ajutorul acesta, cu miile de bogății ale verii, bucate gustoase pe cari cerul le risipește pretutindeni acestor fice ale aerului, ele sunt venite aci nu atât spre a se hrăni cât spre a vedea de aproape cristalul dulce care strălucește, spre a se plimba încoace și încolo pe potecile pe cari le formează o bucată de zahăr, spre a se vedea în el, spre a se vedea una cu alta, spre a-și freca unele altora labele dinainte și acelo dinapoi și spre a-și gădila cu ele pieptul subțirilor lor ușoare, spre a se întoarce în loc, spre a sbura și spre a veni din nou să se năpustească cu noi batalioane.

Cicikof n'avuse vreme să se desmeticească că fu și prins de braț de guvernator, care îl prezentă numai decât doamnei soțiasa. Călătorul nu fu mai încurcat seara în fața soției decât fusese dimineața în fața soțului. El găsi mijlocul de a-i face un mic compliment, foarte convenabil în gura unui om de o anumită vârstă, în stăpânirea unui rang

civil, mijlociu ca vârsta lui. Când cadrulul care se forma în sală făcu să se retragă până la pereți pe cei cari nu jucau, el își încrucisă mâinile la spate și privi foarte atent la jucători. Multe doamne erau în elegantă toaletă la modă; altele purtau rochiile pe cari croitoresele de provincie li le-au putut face. Bărbați, aici ca pretutindeni, erau de două categorii: *Subțireii*, pe cari îi vezi fluturând în jurul damelor; mulți din aceștia erau de soiul așa de buni că nu-i puteai deosebi de subțireii de Petersburg; aceleași favorite pieptănate cu îngrijire, tăiate cu artă, aceleași fragede fețe rotunde, aceiași amabilitate față de cucoane, aceiași întrebuintare familiară a limbii franceze, aceiași veselie de poruncială ca la Petersburg; și *groșii*, din cari doi ori trei foarte greși, cu ei mijlocii, așa ca Cicikof, adică acei cari nu mai sunt *trași printr'un incl.* Persoanele de categoria aceasta erau mult mai aplecați a se îndepărta de dame de cât a se apropia de ele. Ei căutau spre sălile laterale de nu văd unde așarajându-se joc de cărți. Aveau fețe rotunde și pline, unii cu mici negi păroși, de cari nu se îngrijorau de loc; alții cu semne de vărsat, de cari nu se mai întristau. Nu aveau pe cap nici frizură, nici moț; pletele lor erau tunse aproape ras ori de o anumită lungime, dar pomadate aproape lins; trăsăturile feței, la unii, erau cam aspre, nasurile foarte adesea turtite.

(Va urma.)

CAFEA

permanent proaspăt prăjită.

TEA

din cele mai bune soiuri.

RUM

In sticle originale și propriu umplute se află numai la

„ATLANTICA“ IMPORT DE CAFEA
ȘI TEA.

ARAD, Bulevardul Andrásy Nr. 20.

(Telefon Nr. 609).

Aviz Atragem atențiunea On. public românesc asupra hotelului „Concordia“ din Lugoj

AVIZ.

Aduc la cunoștința Onor. public, că mi-am mutat atelierul de glăjărie, oglinzi, porcelane, lămpi și afaceri de încadrări în Arad strada József-főherceg Nr. 9. Colțul stradei Szent-László, vis-à-vis de biserica evanghelică. Efectuesc încadrări cu prețurile cele mai eftine. Deposit mare în table de sticlă. Renovări să efectuesc punctual și urgent. Rugând spriginul On. public semnez

Cu stimă:

Urbán Endre.

Cafea și Tea

Extras din Catalogul lui Kotányi János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Klgr.	Cor. 1'60
Portorico 1/2 "	" 1'90
Cuba 1/2 "	" 2'—
Iava aur "	" 1.70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Klgr.	Cor. 1'90
Calitate fină 1/2 "	" 2'20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocca) 1/2 Klgr.	" 2'60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Klgr.	Cor. 2'50
Tea de Congo 1/2 "	" 3'—
Mixtură pentru familie 1/2 Klgr.	" 5'—
Tea imperială foarte fină 1/2 Klgr.	" 6'—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2 "	" 7'—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2 Klgr.	" —80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1'90
1 litru rum fin de Brazilia	" 2'40
1 sticlă 7/10 rum de Jamaica	" 3'50

Renumitul „ARDEIU KOTÁNYI“ se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.

(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și

Arad, József-főherceg-ut Nr. 3

in edificiul bănoii „Arad-Csanádi Takarékpénztár“.

(Nr. telefonului 809).

Pentru sezonul de toamnă și iarnă!:: Recomand magazinul meu bogat asortat în ::
pălării de bărbați, albituri, cravate și mițe.

Mare asortiment de pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totdeauna recomand

≡ atelierul meu de blănărie ≡

pentru toate lucrările ce cad în branșa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stimă:

IOAN BĂLINT „JÁNOS“
Timișoara-Fabric. Palatul orașului.**PRIMA FABRICĂ de MOBILĂ în VĂRȘET
LEONH. SCHULZ**

PROPRIETAR:

Văduva HUGO APFELBAUM

**CEL MAI MARE DEPOSIT DE
MOBILĂ ÎN UNGARIA DE SUD.****CALITATE PRIMĂ! — PRODUCERI PROPRII
PREȚURI MODERATE.****VĂRȘET STR. KUDRITZER**

No. 11 și 16.

(TÂRGUL LEMNELOR). — ÎNTEMEIATĂ LA 1865'

**Recomand
canari cu tril nobil**

din propria, prăsilă în mare, cu prețul cel mai ieftin, exemplare excelente cu voce foarte plăcută și tremurătoare: Expedarea o fac cu poșta (rambursă) pe propriul meu rizic garantând pentru sosirea nevătămată sănătoasă și veridică a exemplarelor. Bărbătuși cântăreți cu 8—10—12—16—20—25 cor. Femeiuște cu 3—4—5 cor. Catalog de prețuri și îndrumări pentru tratamentul paserilor canarice la cerere trimis cu plăcere fiecăru, gratuit.

ISIDOR MURGU— prășitor mare de paseri canarice —
LUGOJ, STR. GURAN Nr. 19.**Desfacere de
prăvălie
concesionată****Hoffmann****Sándor**

ARAD, (Palatul teatrului).

Toată marfa din magazinul meu voi vinde-o cu prețul de cumpărare, unii arti-coli chiar și sub acest preț. Să oferă deci

**cel mai bun prilej
pentru a târgui ieftin.**

Paltoane-raglan lungi, pentru dame cu guler de blană, acum costă numai 19 florini, prețul de odinioară a fost 35 florini.

Căciule de blană nutria, negre, pentru copii, acum numai 1 fl. 90 cr. odinioară a fost 2 fl. 50 cr.

La mine se pot afla lucruri dela „Wiener Schossfabrik“ cu prețuri originale de fabrică, rochii frumoase în orice culoare 2 fl. 25 cr., mai fine dela 4 fl. 50—5 fl.

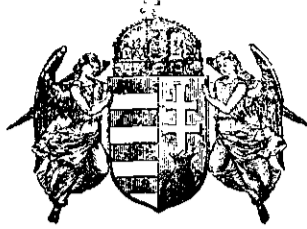
Albituri pentru femei, parcheturi, pânze, postavuri, dantele și articole de lux pe lângă prețuri enorm de ieftine.

Rog priviți galantarele mele.

Palatul teatrului.

NEUMANN M.

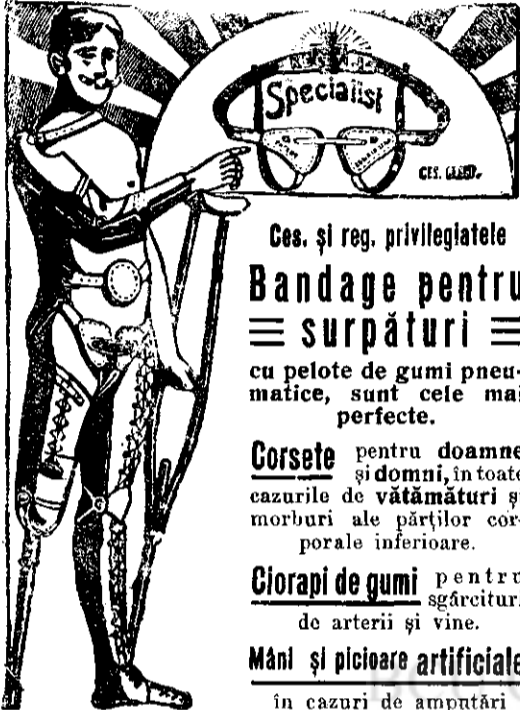
CROITOR DE BĂRBAȚI.

COSTUME DE FRAC, SMOCHING, REDINGOT ȘI JACHET, GATA SAU DUPĂ MĂSURA IN EXECUTARE : NEESCEPTIONABILĂ. :

Furnisorul curții cesare și regale și al camerei, depozit de haine pentru bărbați, copii și fetițe în

ARAD.

Ces. și reg. privilegiatele
Bandage pentru surpături

cu pelote de gumi pneumatice, sunt cele mai perfecte.

Corsete pentru doamne și domni, în toate cazurile de vătămături și morburii ale părților corporale inferioare.

Giorapi de gumi pentru sgarăcături de arterii și vine.

Mâni și picioare artificiale în cazuri de amputări

Aparate ortopedice pentru marș și sprijinit (cârji).

Corsete artificiale pentru defecte corporale. **Aparate ortopedice** pentru băeți și fetițe, precum și tot soiul de articoli pentru sanatorii se confecționează după cele mai nouă sisteme și mai modernă tehnică cu prețuri moderate originală de fabrică.

Cele mai nouă liste de prețuri ilustrate, cari conțin c-a. 3000 ilustrațiuni și îndrumări de folosință se trimit la cerere *gratuit și franco* de către „Fabrica ces. și reg. priv. de bandage și specialități medicale a lui

KELETI I. BUDAPEST, IV., Prov. Koronaherczeg-ut. 17.

Fondată 1878.

Telefon 13—76.

GYAPJAS LAJOS

măstru zidar diplomat

ARAD, str. Illés nr. 38.

(Casa proprie).

Primește ori-ce lucrări
: în branșa aceasta. :

Face și execută planuri
de zidiri pe lângă prețurile cele mai moderate.

Andrássy Gábor mäsar

— Arad, str. Kasza Nr. 45. —

Aduc la cunoștința on. public, că în str. Kasza Nr. 45 am deschis atelier de mäsărit. Primesc totfeul de lucrări pentru zidiri și mobile în branșa mea, executându-le prompt și conștiințios. Comandele din provincie le execut prompt. Rugând binevoitorul sprijin al on. public, român

Cu toată stima:

Andrássy Gábor,
mäsar de mobilă și zidiri.

REDUGERE COLOSALĂ ÎN PREȚ

PENTRU ANUL-NOU. DACĂ VOIEȘTI SĂ CUMPERI IEFTIN, CERCETEAZĂ NUMAI DECÂT MAGAZINUL PENTRU PARDISEIE DE DAME A LUI

SCHWARTZBERGER MANÓ

ARAD, STR. VÖSÖSMARTY Nr. 3.

UNDE POȚI CUMPĂRA PE LÂNGĂ PREȚURILE CELE MAI IEFTINE PARDISEIE PENTRU DAME ȘI COPII, DUPĂ MODA CEA MAI NOUĂ, PRECUM ȘI ALTE ARTICOLE DE BLĂNĂRIE.

În atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică împreună cu becuri, esecută și furnisează prompt sub cele mai favorabile condiții de plătire.

Cine dorește un fonograf bun?

Să se adreseze cu toată încrederea subserisului și va fi pe deplin satisfăcut. Cereți catalog.

Biciclete de strap și de sport

poți căpăta cu prețurile cele mai moderate de la firma

KOCH DANIEL

Intreprindere de instalare a sonerilor și telefonului precum și montarea bicicletelor.

ARAD, str. Deák-Ferencz Nr. 42.

Fondat în anul 1891.

Telefon Nr. 108.

Rubinstein Mór

Transport de povară cu automobil. — Afaceri de expedițiune și comisionaj. — Intreprindere pentru mărfuri, transport de mobile.

Călese închise, pe dinăuntru tapetate, trăsuri pentru transport de mobile de câte 6, 7, 8 și 9 metri.

In localurile mele uscate să primesc orice fel de înmagazinări (depozitări).

Cancelaria:

ARAD,
Palatul Minorităților.

Au sosit cele mai frumoase și mai noi ghete de vară și toamnă.

Ghetele de băți și dame Salamander

cu renume mondial, se capătă în culoare galbină și neagră cu 16 coroane 50 fileri exclusiv la mine.

Weinberger János

prăvălie de ghete de rangul I-ii.

Arad, piața Andrássy Nr. 20.

Comandele din provincă se execută încă în aceeași zi.

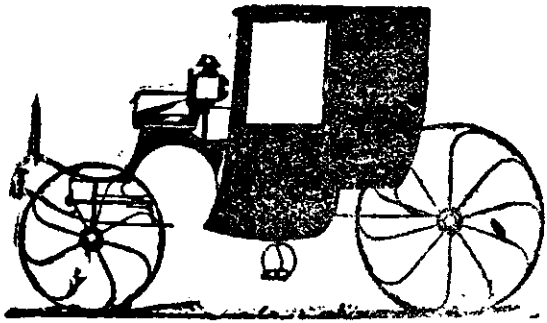
Kováts és Thomay

fauri și fabricanți de trăsuri

Arad, Strada Kossuth Nr. 2.

Avem onoare a recomanda atelierul nostru cu renume bun de

făurit și fabrică de trăsuri.

După cunoștințe de 7 ani câștigate în fabrica Kölber Testvérek, furnizorii curții regale, ne-am așezat aici și suntem în poziția a satisface celor mai mari recerințe. Pregătim trăsuri nouă în orice execuție, asemenea facem reparaturi pe lângă prețuri convenabile.

Cu deosebită stimă:

Kováts și Thomay,
faur și fabricant de trăsuri.

Depozit de trăsuri gata.

Catalog gratis și franco.

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL“

ÎNSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisküküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL“

ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vrea binele.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!!

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoit!

Nr. Telefonului la fabrică 423.

FABRICĂ PENTRU MATRAȚE, MOBILE DE FIER ȘI ARAMĂ.

Recomandăm Onor. public **mobilele** noastre de fier și aramă.
fabricate proprii, executate excelent.

Madrațe eu ramă de fier sau de lemn, în orice măsură, executare solidă.

Efectuim orice reparări, precum și vopsirea mobilelor de fier.

FABRICA: ATELIER:
ARAD, STR. AULICH LAJOS Nr. 14. | ÎN STR. JÓZSEF-FÖHERCZG Nr. 7.

Prețcurent trimitem la cerere gratis și franco.
(Telefon Nr. 423). — Rugând binevoitoarele comande, semnăm

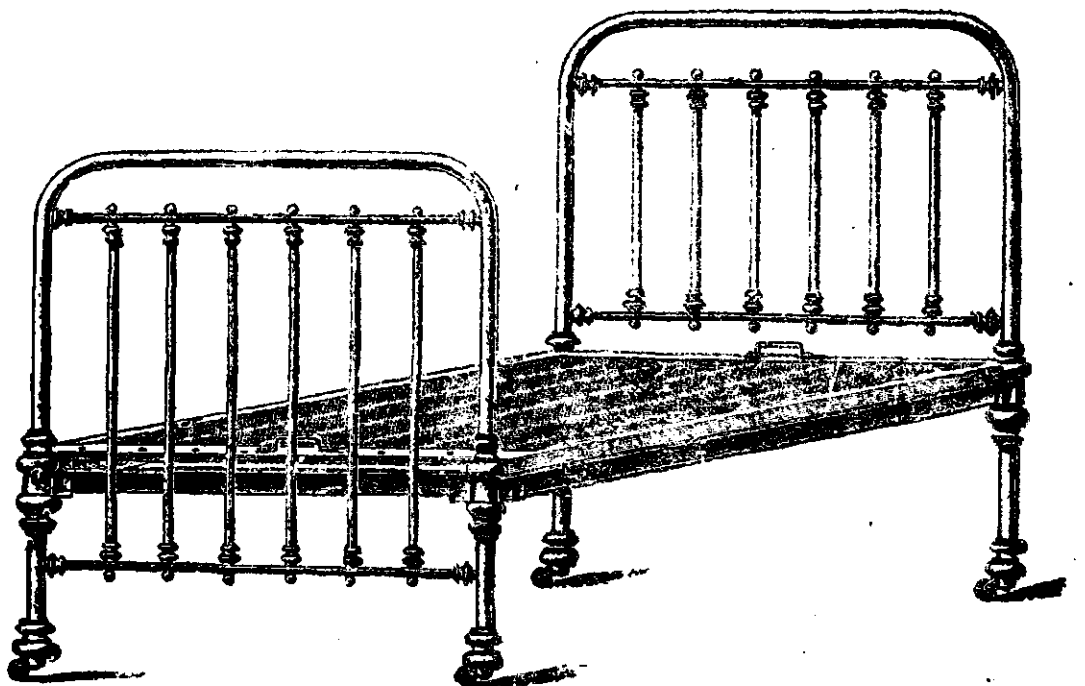
Cu stimă:

FRĂȚII FLEISCHER.

Tot aci se prinesc învățacei din casă bună, cu plată, pentru atelierul de lăcătușerie și lustruire.

Nr. Telefonului la atelier 183.

FONDAT ÎN ANUL 1893.

FONDAT ÎN ANUL 1893.

In grădina de iarnă a „Hotelului Central“ condusă în spirit modern găsește Onor. Public beuturi și bucatăria care indestulește cele mai delicioase dretensiumi. După teatru cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi săli separate. Zilnic taraf de țigani de primul rang. In cafenea după teatru cină exquisit.

Cu deosebită stimă:

AUGUSTIN CSERMÁK
hotelier.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcției: **PARTENIU COSMA**,

directorul executiv al „Albinei” și prezidental „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de încredere ai societății. — Prospeete, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. —

Persoanele cunoscute ca avizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afari sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca gener. de asigurare”

Sibiu—Nagyszeben. (Edificiul „Albinei”).

Arme de vânătoare

sistem Novotny,

Revolvere

sistem

Frommer, Browning, Steyr-Pieper.

Floberte și pistoale, gramfoane de tot soiul, violine, flaute, tamburine, ghitare, cimbale, cetera, harmonice. Binoeluri și ochiane originale franceze, ochiane cu prisme sistemul cel mai nou, aparate de fotografiat, candelabre, mobile de aramă, dulapuri de gheață, căhale, cuptoare, aparate moderne de ras, jamantane de piele veritabilă, non plus ultra în eleganță și durabilitate de toată măsurimea, jente de mână, precum și tot felul de articole de sport cu prețurile cele mai ieftine și de calitatea cea mai excelentă

se pot cumpăra pe rate lunare minimale

în conturent semestral sau anual dela

„GENTRY”

Societate pe acții pentru mărfuri comerciale și articole de sport.

BUDAPESTA VII. Bulevardul Elisabeta No. 48.

Scrieți românește!

Liste de prețuri trimitem gratis și franco oricui despre oricare articol.

Nu numai pentru publicul din loc dar și pentru cel din provincie este de însemnătate dacă își cumpără cele trebuincioase din

prăvălia de dantele (Csipke áruház)

din strada Asztalos Sándor nr. 4, pentru că a sosit marfa de iarnă și o vinde pe un preț foarte ieftin:

Rugăm a ceti prețurile mai jos însemnate.

Mănuși de lână curată pentru bărbați și femei 35 cr.	Cămăși trico, jaeger, pentru bărbați și femei 90 cr.
Mănuși de lână curată pentru copii, vârgate sau albe 20 cr.	Ismene trico, jaeger, pentru bărbați și femei 80 cr.
Ciorapi pentru femei, jaeger, vârgați sau albi 45 cr.	Trico pentru copii, jaeger 50 cr.
Ciorapi pentru femei, împlețiți 25 cr.	Blouse flanel 75 cr.
Gamasch de lână pentru copii 45 cr.	Neglige flanel 2.70 cr.
Mănuși glacé căptușite pentru femei 75 cr.	Blouse din materie 1.20 cr.
Mare deposit in dantele spre ales!	Cămăși pentru copii R. chiffon 85 cr.
	Cămăși pentru copii zephir colorat 85 cr.
	Cămăși pentru bărbați R. R. chiffon 99 cr.
	Cămăși de noapte pentru bărbați 1 fl. 20 cr.
	Cămăși pentru femei R. Chiffon 75 cr.
	Ismene pentru femei R. chiffon 74 cr.
	Jipon de klott cu crețe duble 1 fl 50 cr.
	Jipon de mătase 3 fl. 75 cr.
	Taft de mătase 70 cr.
	Blouse de mătase vârgate 70 cr.
	Ploiere pentru bărbați și femei 1 fl. 20
	Cămăși pentru fetițe R. chiffon 48—65 cr.
	Batiste, duzina cu 58—1.20 cr.
	Gulere numai 7 cr. bucata
	Mangote părechea 6—8 cr.
	Congre lucru de mână 1 fl. 25 cr.
	Dantală metru dela 1 cor. in sus
	Pânză de dantală dela 25 cr.
	Gulere de dantală 50 cor.
	Cravate pentru bărbați 10 cr.
	Mănuși glacé obicnuite 58—85 cr.
	Mănuși glacé albe lungi 1 fl. 50 cr.
	Ciorapi pentru femei 39 cr.
	Bretele 30 cr.
	Mare deposit in dantele spre ales!

Acestor prețuri corespunde calitate bună și trainică.

Afară de acestea au sosit în mare cantitate cărpe de berlin împletite, cărpe nimalaia, gilete împletite, gamasch împletiți și trico pentru femei, paltoane, caraciul pentru copii, Șaluri împletite de mătase. Broderii fine elvețiene. Perdele, aceporințe de pat tüll, corsete reform. Surțe de luster și clott.

Covoare linoleum. Albituri fine pentru femei. ș. a. ș. a.

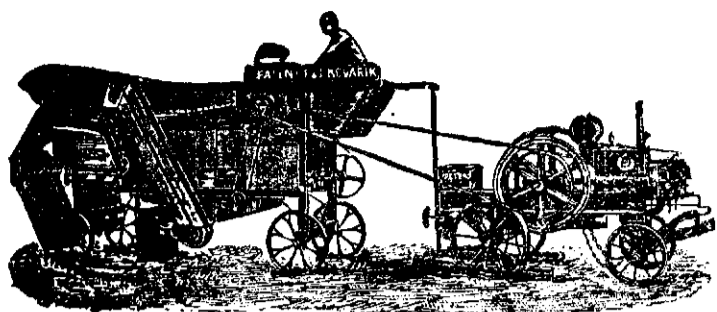
Prețuri surprinzător de eftine!

Prețuri surprinzător de eftine!

Rugăm pe p. t. public cumpărător a se convinge de efinătatea prețurilor.

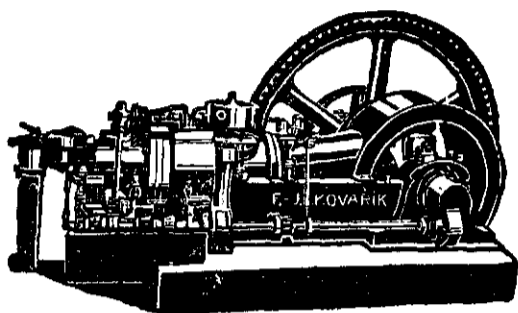
Cu stimă: **Csipke Aruház.**

Fabricat de primul rang.

Chezășie pentru funcțiune sigură.

Cel mai nou sistem de mașini de treerat cu abur sau motor, construcție patentă.

Motoare cu olei brut și motoare sugătoare cu gaz, presiune mare, sistem Diesel.

Despărțământ pentru tot felul de mașini agronomice. Mașini de abur, de treerat, secerat, cosât, sâmnat etc. în cea mai solidă executare.

Kovárik F. és J.

rossnitzi gép- és motorgyár r.-társ. fióktelepe.

Budapest, V., Szabadság-tér. Nr. 14.

VARGA LAJOS és T^{sa}

proprietarii întreprinderii de pompe funebre „KEGYELET”
(Entreprise des Pompes Funébres).

ARAD, strada Weitzer János nr. 7, (Telefon nr. 95)

Aducem la cunoștința on. public din loc și provincie, că sub firma de mai sus am deschis cu ziua de 1 Ianuarie 1912 în strada Weitzer János nr. 7 o

întreprindere de înmormântare

nou aranjată și conform cerințelor moderne.

Nizuința noastră principală va fi ca prin serviciu solid să ne învrednicim de încrederea stim. public.

Primim angajament pentru înmormântări dela cele mai simple până la cele mai pompoase, precum și pentru transporturi de cadavre și exhumări în întreagă țara.

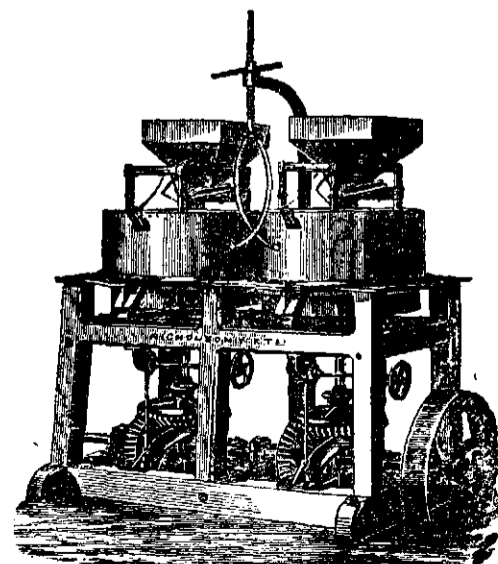
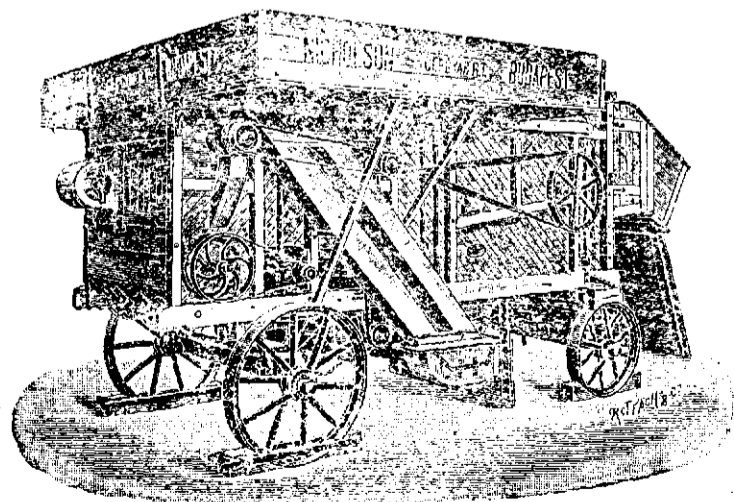
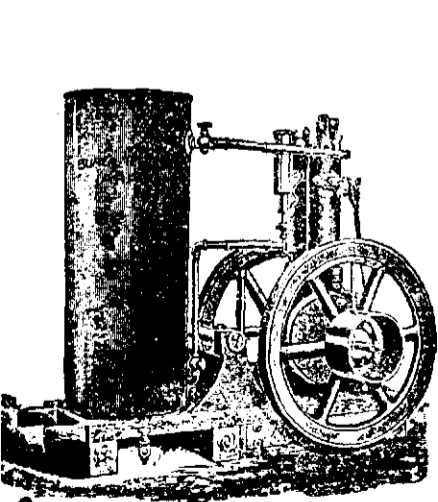
Disponem de un bogat magazin în sicriuri de metal și lemn, și în cununi funebreale de metal, flori artificiale și naturale.

Nr. telefonului 604.

Nr. telefonului 604.

FRĂȚII BURZA Cea mai mare firmă românească din Ungaria.
Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.
(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** rangem **mori cu motoare, mașini de trierat** cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de **motoare** cu benzină cu olei brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate.

cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter,

„Catalog trimitem gratuit“.

Convocare

la a XX-a adunare generală ordinară

a institutului de credit și economii „IULIA” societate pe acțiuni.

P. T. domni acționari ai institutului de credit și economii „IULIA” societate pe acțiuni în Alba-Iulia prin aceasta se invită în sensul statutelor § 14 și următorii la a XX-a adunare generală ordinară care se va ține în 4 Martie eventual în 20 Martie 1912 st. n. înainte de amiază la 9 ore în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Raportul direcțiunii despre mersul afacerilor în anul de gestiune 1911.
2. Bilanțul anului 1911.
3. Raportul comisiei de supraveghiere asupra bilanțului și darea absolutului.

4. Impărțirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1911 și fixarea marcelor de prezență pe anul 1912.
5. Hotărâre referitoare la modificarea §§ 4, 7, 10, 15, 29, 38, 40, 43, 46, 50, 56, 59 din statute.
6. Hotărâre referitoare la înființarea uneia sau mai multor filiale.
7. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
8. Alegerea a 4 membri în comisiunea de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiunile și eventual documentul de plenipotență până la 2 Martie 1912 st. n. la 5 ore după amiază.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari cu 6 luni mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și cari și-au depus acțiunile până la 2 Martie 1912 st. n. 5 ore după amiază la cassa institutului. Totodată se aduce la cunoștința acționarilor, că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului și în orele de oficiu se poate vedea bilanțul anului 1911 și raportul direcțiunii.

Alba-Iulia la 16 Ianuarie 1912.

Direcțiunea

institutului de credit și economii „Iulia” soc. pe acțiuni

CONTUL BILANȚULUI — MÉRLEG SZÁMLA

la 31 Decembrie 1911 — 1911 december hó 31.

ACTIVE—VAGYON		PASIVE—TEHER	
Cassa—Pénztár	10127 55	Capital societar—Társasági alaptőke	100000
Cambii—Váltok	869544 46	Fondul de rezervă—Tartalék alap	112926 37
după descrierea celor neincassabile—Behajthatatlanok leírása után	300	Fondul separat de asigur.—Külön bizt. alap	22096 64
Imprumuturi ipototecare—Jelzálogkölesönök	869244 46	Fondul de penziune—Nyugdíj alap	50940
Obligațiuni cu cavenți—Kötvény kölcsönök	273856	Fondul scopurilor cult. Közművelődési alap	6425 99
Casa institutului și alte realități—Intézeti ház és más ingatlanok	1687	Fondul de zidire—Építési alap	392 98
Acțiuni—Részvények	47793 27	Depozite spre fructificare—Betétek	827894 29
Mobilier după amortizare—Felszerelés törlesztés után	6700	Reescompt—Visszleszámitolás	46050
Poziții transitoare după descrierea celor neincassabile—Átmeneti tételek a behajthatatlanok leírása után	972 52	Dividendă neridicată—Fel nem vett osztalék	120
	14990 89	Interese transitoare—Átmeneti kamatok	22379 61
	79 35	Div. cont. cred.—Külömb. hitelező számlák	10108 81
	14911 54	Profit net—Tiszta nyereség	25957 65
	1225292 34		1225292 34

CONTUL DE PROFIT ȘI PERDERI — NYEREMENY ÉS VESZTESÉG SZÁMLA

SPESE—KIADÁSOK

VENITE—BEVÉTELEK

Interese—Kamatok		Interese—Kamatok	
Pentru depozite spre fruct.—Betétek után	41194 84	Dela cambii escomptate—Leszámitolt váltoktól	76586 97
Pentru fondul de pens.—Nyugdíjalap után	2401 31	dela impr. ipototecare—Jelzálog kölcsönöktől	20387 44
Pentru reescompt—Visszleszámitolás után	3334 29	dela depuneri proprii—Saját betételektől	1842 54
Contribuțiune—Adok	6493 38	dela acțiuni—Részvények után	14 14
Directă și comunală—Egyenes és községi	4119 49	Chiria casei instit. și arănda realităților—Int. házbér és az ingatlanok hasznobére	2677 35
10% dare la interese de depozite—10% adó a betéti kamatok után	11044		
Spese—Költségek	1643 64		
Salare—Fizetések	974		
Adaus de scumpete—Drágasági potlök	700		
Marce de prezență—Jelenléti jegyek	3158 43		
Chirie—Házbér	17520 07		
Imprimate, registre porto și diverse—Nyomatvány, könyv postabér és külömbözök	108 06		
Amortizare din mobilier—Törlesztés a felsz.	379 35		
Descrierea celor neincassabile—Behajthatatlanok leírása	259557 65		
Profit net—Tiszta nyereség	101508 44		

I. Fulea, m. p.

director executiv — vezérigazgató.

Din ședința direcțiunii ținută la 16 Ianuarie 1912. — Az igazgatóságnak 1912 Január hó 16-án tartott üléséből.

V. Velican, m. p.

prim-contabil — főkönyvelő

MEMBRII DIRECȚIUNII — IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

N. Florescu, m. p.
președinte elnök.

I. Ciulea, m. p.

Ion Teculescu, m. p.

T. Lobonțiu, m. p.

V. Vlad, m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile dușă în deplină ordine. — Felülvizsgáltatott és a teljes rendben vezetett könyvekkel összhangzónak találtatott.

Gyulafehérvár, 17 Ianuarie 1912. — Gyulafehérvár 1912. január hó 17-én.

MEMBRII COMISIUNEI DE SUPRAVEGHERE — FELÜGYELŐ BIZOTSÁGI TAGOK:

Constantin de Colbazi, m. p.
președinte — elnök.

Doroteu Cîmbulea, m. p.
notar — jegyző.

Florian Rusan, m. p.

Nicolae Cado, m. p.